

Rodolf Sirera

Fragilitat del vidre

un drama de família

Personatges

(per ordre d'aparició)

SANTIAGO Poveda, industrial i polític (63 anys)

NOEMÍ, filla de Santiago i de Candela,
jove científica, becària en un centre d'investigació (23 anys)

JIMMY, germà de Noemí i de Víctor, pintor (30 anys)

CANDELA Queralt, esposa de Santiago, escriptora
de contes infantils i conductora d'un programa de ràdio (59 anys)

VÍCTOR, germà de Noemí i de Jimmy, advocat (32 anys)

Esquerra i dreta, les de l'espectador.

Si es desitja fer una lectura cronològica,
l'ordre de les escenes seria el següent
IX – VIII – VII – VI – V – IV – III – II – I – X – XI – XII

Fragilitat del vidre

un drama de família

– I –

Al fòrum hi ha tres grans finestrals de vidre, els dos laterals –un a l'esquerra, l'altre a la dreta– posats lleugerament al biaix en relació amb els espectadors. Som a un hospital. Una finestra talla en diagonal el lateral esquerre i separa la UVI de la sala on esperen els familiars. Darrere del vidre a penes es distingeix a SANTIAGO Poveda, ple de tubs i connectat a diverses màquines, que produeixen un soroll reiteratiu i adormidor. I en efecte, NOEMÍ, asseguda a una butaca, s'ha adormit. Vesteix una bata blanca, de metgessa o de científica. Sembla que té un malson, i balbucejia frases incoherents.

Noemí.- *(Parlant en somnis)* No... No, això mai... Què t'has pensat? Deixa'm, estic cansada... Molt cansada... Sobre la taula, t'ho he posat tot... I la maleta... La maleta té una ansa trencada... Què vols que faça, què més vols?

Ha anat pujant el to progressivament. Per la dreta ha entrat JIMMY. Robes informals, cabells llargs i una barba que comença a blanquejar, tot i que encara és un home prou jove. Du un cartipàs de dibuixant. S'acosta a la seua germana. La sacseja.

Jimmy.- Eh! Eh, Noemí... Estàs dormint. Què passa?

Noemí.- *(Es desperta. Sobresaltant-se)* Què...? Qui és? *(Mira JIMMY, com si li costara reconèixer-lo)* Jimmy! Quin ensurt!

Jimmy.- Somiaves.

Noemí.- He passat quasi tota la nit en blanc. Vaig obligar mamà a tornar a casa, portava dos dies sense eixir de l'hospital... I, en el seu estat, necessita descansar.

Jimmy.- I el doctor? Ha passat ja?

Noemí.- No. Bé, si ha passat, no m'ha dit res. (*Amb mala consciència*) No hauria hagut de dormir-me...

Jimmy.- Dormida o desperta, si s'haguera produït algun canvi, no hauries pogut fer res.

Noemí.- Podria haver avisat els metges.

Jimmy.- Papà té tot el cos ple de sensors. Si passa alguna cosa, que dius tu, el metge de guàrdia se n'assabentarà.

JIMMY es lleva l'abric.

Ja parlaré jo amb ell. Per mi, pots anar-te'n, si vols.

Noemí.- (*Mirant el rellotge*) Ara, ja... L'hora que és...

Jimmy.- No has d'anar al laboratori?

Noemí.- Ja vaig avisar que hui, segurament...

NOEMÍ badalla. S'estarrufa els cabells amb la mà.

Jimmy.- Insistisc, no cal que et quedes...

Noemí.- No, la veritat, quasi me n'alegre. Fer fugina, encara que siga per un motiu així...

Jimmy.- Em sona que en algun noment vas dir que estaves contenta amb la faena...

Noemí.- Contenta? Açò meu no és faena ni res. Una becària és una espècie de criada per a tot, a la que tot el món pot manar i fer-li la punyeta si està de mala hòstia.

Jimmy.- Per això, jo treballe sol.

Noemí.- Bé, si això teu és treballar...

Jimmy.- Justament hui m'acaben de fer un encàrrec. (*Picat*) Què passa, que tu, com ets científica, menysprees els artistes? Què et penses, que ens passem els dies papant mosques?

Noemí.- Només dic que, darrere de l'excusa de no tindre inspiració, hi ha molts *artistes* que amaguen que són uns mandrosos. No ho dic per tu, eh?

Jimmy.- I per qui ho dius? Per Salvador Dalí?

- Noemí.-** No t'ho prengues *ad pedem litterae*. Quant de temps fa que no vens un quadro?
- Jimmy.-** *Ad pedem litterae!* Ets una pedant. El pare tenia molta raó quan deia de tu que eres una rata sàvia.
- Noemí.-** I de tu, que no faries mai seguida.
- Jimmy.-** No he conegut mai una persona més negada per apreciar l'art que el pare. I sí que he venut quadros. Més d'un.
- Noemí.-** Als germans i les germanes de mamà, i als seus fills i filles. Sort que la família de mamà és una família nombrosa. I amb diners.
- Jimmy.-** Però a tu que t'ha donat ara? Què passa, que estàs de mala hòstia? Amb mi no et claves, que ja tinc el dia prou fotut. Havia de començar un encàrrec, i encara que m'he dut el material per a fer esbossos, ací, a la cambra dels horrors, és impossible tindre inspiració. Quants dies porta ja (*Senyala amb el finestral de vidre*) a la UVI? No podem estar venint tots els dies, i a més, ací no fem res. Ni el papà sap que estem ací, ni podem ajudar-lo ni comunicar-nos amb ell. Estem perdent el temps, i jo, justament ara...
- Noemí.-** (*Sarcàstica*) L'encàrrec és per a il·lustrar una col·lecció de contes infantils?
- Jimmy.-** (*Sorprès*) Com ho saps?
- Noemí.-** Perquè és per a l'editorial que publica els contes que escriu la nostra mare...
- Jimmy.-** Això no té res a veure...
- Noemí.-** ...i ha estat ella qui t'ha recomanat. Millor dit, qui t'ha imposat...
- Jimmy.-** D'imposar, res, estàs molt enganyada, el meu currículum...
- Noemí.-** ...i com l'editorial no li pot negar res, entre altres coses perquè la mamà du el programa de cultura més escoltat de la ràdio autonòmica...
- Jimmy.-** No veig quina relació...

- Noemí.-** No sé a què venen tants escarafalls. Ací, qui no corre vola, se sap tot, així que no poses cara d'innocent.
- Jimmy.-** I ho dius tu això, la *protegée* del catedràtic Monterde? M'han contat que els primers mesos es feien apostes a la Facultat sobre si et gitaves amb ell o no. I que, en funció dels *polvos*, t'apujava la nota.
- Noemí.-** (*Irritant-se*) Jo no em gitava amb ell! I si m'haguera gitat, què? A més, per al que m'ha servit. Empantanada com a becària en un centre d'investigació de tercera, que no investiga res, perquè quan a Monterde el van anomenar Director General, el primer que va fer és ficar-se a la butxaca la meitat del pressupost...
- Jimmy.-** I el sobtat desinterès de Monterde per la teua persona, ¿no serà perquè, des que van tancar el papà a la presó, la seua influència *política* s'ha esvaït com el fum, i és millor que no el relacionen amb ell... o amb *algú* de la seua família?
- Noemí.-** El papà només va estar uns mesos a la presó, i quan es va revisar el juí el van declarar innocent.
- Jimmy.-** Una revisió que es va produir miraculosament tan aviat com va canviar el govern. I perdona, però no el van declarar innocent. Li van aplicar el principi *in dubio, pro reo*. Com veus, jo també puc semblar pedant, si m'ho propose....
- Noemí.-** Pedant no, ridícul...
- Jimmy.-** ...perquè van considerar que les proves no eren concloents. Com anaven a ser concloents, si havien tornat a governar els seus?
- Noemí.-** Clar, ara és molt fàcil jutjar tota aquella època...
- Jimmy.-** ...una època terrible, sí...
- Noemí.-** ...quan no havies d'amagar-te dels fotògrafs i podies prescindir d'obrir cada dia els diaris amb por...
- Jimmy.-** Per si parlaven del papà o de les teues relacions amb Monterde...
- Noemí.-** (*Esclatant*) Com pots ser tan fill de puta?

Jimmy.- Perquè pertany a una família cristiana.

Noemí.- Nosaltres no som una família cristiana! Jo soc agnòstica i lliurepensadora!

Jimmy.- Tu el que ets –i no ho dic jo, ho diu la tia Immaculada, que sempre ha tingut molta pesquis per a esbrinar el caràcter de la gent...

Noemí.- Què té a veure ara la tia Immaculada?

Jimmy.- Doncs la tia Immaculada diu que ets una convenienciera, acostumada a fer sempre el que et ve de gust. És el que té ser filla tardana, i l'única xiqueta de la família. La mamà no va parar fins que tingué la *seua* xiqueta. Però, com sempre passa, de qui realment va ser l'ull dret *la xiqueta*, va ser del pare...

Noemí.- Ara resultarà que em tens enveja.

Jimmy.- Enveja, jo?

Noemí.- Potser perquè els pares no et feien a tu tant de cas com a Víctor o a mi.

Jimmy.- Inconvenients de ser el fill segon.

Noemí.- Al pare li va ferir molt que et canviasses el nom.

Jimmy.- Beneïdes tradicions! El fill gran Víctor, com l'avi patern; el segon, Santiago, com el pare. I la xiqueta, el caprici de mamà, Noemí. En aquella època estava escrivint un llibre de contes amb personatges femenins de l'Antic Testament.

Noemí.- Noemí significa “bona, agradable, encantadora, atractiva”.

Jimmy.- No podia ser d'una altra manera. I, a més, jo legalment continue dient-me Santiago. Com ell.

Noemí.- Però dius que et diuen Jaume.

Jimmy.- Jaume és el mateix que Santiago. I Iago, i Diego, i no sé quantes variants més. És un sant multiforme.

Noemí.- I fas servir el segon cognom, el de la mamà. Jaume Queralt.

Jimmy.- Únicament per eufonia. Sona millor que Santiago Poveda. Menys solemne. A més, amb un Santiago Poveda a la família ja n'hi ha prou.

Noemí.- Dos, en serien massa.

Jimmy.- Vés-te'n ja, i dorm, abans que es desactive el meu esperit de bon samarità.

Noemí.- Et faré cas.

Sobtadament a la UVI sona l'alarma d'atur cardíac. NOEMÍ i JIMMY es miren, sorpresos. Tarden uns segons en reaccionar.

Jimmy.- Què passa?

Noemí.- Atur cardíac!

Tots dos van corrent cap al vidre que els separa de la UVI.

Papà! Papà!

JIMMY ix precipitadament per la dreta.

Jimmy.- Un metge!

NOEMÍ mira per la finestra, impotent, mentre l'alarma continua sonant. FOOSC.

– II –

Un finestral al fòrum, amb l'espai que hi ha al darrere sense il·luminar. Davant del finestral, una cadira. Dreta, passejant, nerviosa, CANDELA. Molt elegant, pentinada de perruqueria. Darrere, quiet i creuat de braços, VÍCTOR, roba fosca i corbata, molt formal.

- Víctor.-** Mare, per l'amor de Déu, vols parar queta!
- Candela.-** Per què tarden tant? Pots explicar-me per què tarden tant?
- Víctor.-** Ho fan justament per a açò, per a que ens posem nerviosos.
- Candela.-** Nerviosos? Encara més? Has parlat amb el jutge? Què t'ha dit?
- Víctor.-** Mamà, amb els jutges no es parla segons de quines coses. S'ha d'anar amb molta cura.
- Candela.-** Però ja ha quedat demostrat que tot va ser un error. Un error lamentable... i segurament intencionat. A ton pare l'odien, perquè sap molt, i algú ha volgut posar-li la traveta.
- Víctor.-** Deixem passar el temps, mare. La venjança és un plat que es menja millor fred.
- Candela.-** Paraules i només que paraules. Jo no vull venjar-me de ningú. El que vull és que el solten. Quan creus tu que el soltaran?
- Víctor.-** Primer han de passar les eleccions.
- Candela.-** Les eleccions? Si encara falta...
- Víctor.-** No falta res, mamà. En passar les eleccions, se solucionarà tot, ja veuràs.
- Candela.-** Encara que se solucione... Encara que es proclame la seua innocència, quin baldó per a ton pare, haver estat empresonat... Com un delinqüent! I, per si no en tenia prou...
- Víctor.-** Què?

- Candela.-** L'alcalde del seu poble... *(Com si es disposara a revelar un gran secret)* vol proposar que li lleven el seu nom al carrer. Tan orgullós que n'estava ell! Han posat el meu nom al carrer on vaig nàixer!
- Víctor.-** Com si això tinguera molta importància. Si és un poblet de mala mort!
- Candela.-** Te més de dos mil habitants.
- Víctor.-** *(Amb un punt de sarcasme)* Ah...
- Candela.-** *(A la seua)* Ara, et dic una cosa, en situacions així, es quan es nota quina gent és lleial i t'aprecia de veres. Després del que ha passat amb ton pare, pocs s'haurien atrevit a mantindre el meu programa de ràdio. Carolina Cáceres em va cridar al seu despatx quan va començar tot i em digué: Candela, tot continua igual. Tu ets una professional com la copa d'un pi, i haja fet el que haja fet el teu marit, que ja sé que tu dius que no, i jo et crec, el teu marit és el teu marit i tu ets tu, jo a qui tinc contractada és a tu, no ha ell, i així continuaràs...
- Víctor.-** ...mentre l'audiència no decaiga...
- Candela.-** Mentre l'audiència no decaiga, clar. Què volies? La gent és bona, però també ha de mirar pels seus interessos...
- CANDELA conté un gest de dolor i es du la mà al pit. Sembla que és un dolor molt fort. VÍCTOR la mira, preocupat.*
- Víctor.-** Que et passa, mamà?
- Candela.-** *(Esforçant-se per llevar-li importància)* Res, fill meu. Esta nit que m'he degut gelar. M'ha costat molt dormir, i pegava voltes i més voltes al llit. Però em prendré un parell d'analgèsics, i ja està.
- Víctor.-** Ja t'he vist dos o tres vegades així, mamà. Hauries d'anar al metge.
- Candela.-** Et dic que no és res. Però aniré. Tan prompte com deixen al papà en llibertat.
- Víctor.-** Fes-me cas i no ho demores.

- Candela.-** I tu no li digues res a ton pare. Ja té prou preocupacions...
- Se sent un brunzit, com de porta que s'obri, i l'espai de darrere del finestral s'il·lumina. Per un lateral entra SANTIAGO, vestit informal. S'acosta al vidre.*
- Santiago.-** Candela!
- Candela.-** *(Girant-se. Se l'il·lumina el rostre)* Santiago! Com has tardat! Pensava que no t'havien autoritzat la visita!
- Santiago.-** No, dona. Estava intentant que ens deixaren reunir-nos en una habitació, per a tindre més intimitat, però m'han dit que les habitacions estan reservades per als encontres íntims. *(Divertit)* Ara que, si tu vols, puc demanar-ne una...
- Candela.-** Ja pot caure un bombardeig, que tu no perds el bon humor.
- Santiago.-** És que, si no em prenc les coses amb humor, acabaria pegant-me un tir.
- Víctor.-** Eixes coses ni en broma, papà.
- Santiago.-** Gràcies, Víctor. I gràcies per acompanyar a ta mare. No la deixes sola mai. No vull que li passe res. A ella, no.
- Víctor.-** No li ha de passar res a ningú. Ni a tu ni a ella. A ningú.
- Santiago.-** Som una pinya, no? Una família unida.
- Víctor.-** Vosaltres ens heu inculcat eixos valors.
- Santiago.-** Heu d'estar sempre units, fills. Sempre units. *(A CANDELA)* Què saps de Noemí? M'hauria agradat tant veure-la. Fa temps que no ha vingut per aquí.
- Candela.-** *(Incòmoda)* Està de faena fins el cap. Com és tan responsable...
- Víctor.-** Digues la veritat, mamà.
- Candela.-** *(Intentant desviar)* Eixa és la veritat. Si jo tampoc quasi no la veig...
- Víctor.-** No, papà, el que passa és que el *teu* amic Monterde, li ha girat l'esquena des que a tu et van ficar a la presó. I com

cada dia que passa el tal Monterde té més aspiracions, pensa que no ha de continuar *intimant* amb la filla d'un personatge que ha perdut la influència.

Santiago.- Espera, espera... ¿Que vol dir això d'*intimant*?

Candela.- *(Enfadada amb el seu fill i intentant desviar)* És una manera de parlar. El que vol dir Víctor és que Monterde, ja saps com és, sempre ha volgut mantindre les distàncies.

Santiago.- Candela, conec el meu fill. I havia entès clarament el que volia dir amb això d'*intimar*.

Candela.- Malentesos. El que passa és que Noemí és jove. I la gent jove ja saps que és més espontània que nosaltres.

Santiago.- El que hauria de fer Noemí és anar-se'n fora. Passar uns anys a un centre d'investigació prestigiós i fer-se un nom.

Víctor.- Això de fer-se un nom és una cosa que repeteixes molt. Però no és tan fàcil, papà. No és tan fàcil.

Candela.- *(A SANTIAGO)* No li faces cas. El teu fill, sempre posant traves. Mai no està content. Sempre vol aspirar a més.

Santiago.- Així és com ha de ser. *(A VÍCTOR)* I el meu nét, com està? N'has dut fotos noves?

Ara és VÍCTOR el que sembla incòmode. Evita mirar a CANDELA.

Víctor.- No. No se m'ha acudit, ho sent...

Santiago.- I Rosa? La teua dona, està bé? I la faena?

Víctor.- *(Evasiu)* Bé, molt bé... Tot li va molt bé...

Santiago.- La pròxima visita, vingueu tots. Tu, Rosa, el menut i Noemí... Vull presumir de família... Que vegem tots que som una pinya...

Víctor.- Rosa se n'ha anat a Barcelona, a fer uns cursos...

Santiago.- I el xiquet? No te l'hauràs quedat tu, no? Perquè tu amb els nanos tens tan poca manya...

Víctor.- No, clar, Rosa l'ha deixat amb sa mare...

Santiago.- Ja. *(Pausa)* Amb sa mare...

Tots entenen el que no es diu i la situació resulta incòmoda.

- Candela.-** *(Intentant desviar)* Encara no t'he contat res de Jaume...
- Santiago.-** Es diu Santiago.
- Víctor.-** *(Punxós)* Ell vol que li diguen Jimmy.
- Santiago.-** *(Sarcàstic)* Jimmy... Jo mai anomenaré el meu fill així, com un pistoler de l'Oest. Per a mi serà sempre Santiago.
- Candela.-** Quan et recordes d'ell. Perquè normalment mai no et recordes d'ell.
- Santiago.-** I ell, es recorda de nosaltres? Jo ja no sé quant de temps fa que no el veig.
- Candela.-** Està molt enfeinat preparant una exposició.
- Víctor.-** No crec jo que ell dedique tantes hores a la seua *exposició* com les que dedique jo al bufet.
- Candela.-** Cada u segueix la seua vocació. L'important és que cada u faça el que li agrada.
- Santiago.-** *(A VÍCTOR)* I a tu, com et tracten, fill meu? T'anomenen soci o no t'anomenen?
- Víctor.-** *(Incòmode una altra volta)* Cañizares diu que tinga paciència. Que només és qüestió de temps.
- Santiago.-** Cañizares, un altre desagraït.
- Candela.-** Però tot se solucionarà, fill meu. Veuràs com tot se soluciona...
- Víctor.-** No penses en mi, pare. No et preocupes. Ara hem de concentrar-nos en tu.
- Candela.-** Tots units. Fent pinya, com tu dius.
- Santiago.-** *(Amb un punt d'amargor)* Clar.

FOSC lent.

– III –

Estudi d'una emissora de ràdio. Una finestra talla en diagonal el lateral dret i separa el locutori, que queda darrere, d'una sala mig a les fosques on, de moment, no hi ningú. A la sala, que és un locutori per a convidats, hi ha una taula amb dos micròfons, auriculars i un parell de cadires. Se sent música de fons. A la sala, mig asseguda sobre la taula, NOEMÍ. Consulta el rellotge. Se la veu nerviosa. Al cap d'uns segons, entra per la dreta CANDELA, amb els auriculars penjats del coll, i uns papers a la mà.

- Candela.-** Pareix mentida, et deixen moure't per l'emissora com si estigueres a ta casa. Això no ho fan amb ningú.
- Noemí.-** Quasi tots els que treballen ací em coneixen des de xicoteta... Em duies amb tu, els dies que tenies programa...
- Candela.-** I tu et quedaves queta i callada, asseguda a una cadira, amb els ulls molt oberts, mentre la mare parlava. Però el que més t'agradava era anar a l'arxiu...
- Noemí.-** ...a sentir contes. Contes gravats. Em fascinaven.
- Candela.-** Em recorde que un dia Francesc, l'encarregat de l'arxiu, em va explicar que t'havia dit que un d'aquells contes, el que més t'agradava, l'havia escrit ta mare...
- Noemí.-** Els tres porquets galàctics...
- Candela.-** *(Riu)* Quines històries més destarifades se m'acudien...! I tu li vas contestar a Francesc que ja ho sabies. I que ta mare havia escrit tots... toooooots els contes del món. O, com a mínim, tots els que hi havia a l'arxiu.
- Noemí.-** I què s'ha fet de Francesc? Fa temps que no l'he vist.
- Candela.-** *(Posant-se sobtadament seriosa)* Se l'ha endut la dama de sis lletres. *(Pausa)* Com a tants. *(Canviant)* Però no ens posem seriosos. Has vingut a veure a ta mare, i fa molt que no ho feies, i ho hem de celebrar.
- Noemí.-** Heu canviat coses, no? L'arxiu ja no és on era. I crec que falta un locutori.

- Candela.-** És que tu t'has fet gran, i la que s'ha fe més xicoteta és la ràdio. Però estem ací parlant, i encara no m'has donat un bes. *(La besa)* No saps com m'alegra veure't. Quan els fills se'n va de casa, notes cada dia com s'allunyen de tu una miqueta més. I no sols físicament. I els enyores. Els enyores molt. *(Amanyagant-la)* La meua Noemí... Com estàs, filla?
- Noemí.-** Entres ja en antena?
- Candela.-** Cinc minuts. Però ja saps que jo soc com els actors, que els agrada arribar al teatre molt abans que comence la funció.
- Noemí.-** I de què parles últimament? Fa temps que no et seguisc.
- Candela.-** Del que he parlat sempre. De cultura. *(Pausa. Mirant-la)* Jo també fa temps que no et seguisc a tu.
- Noemí.-** *(Amb un mig somriure)* Jo no soc una persona pública, com tu o el pare. Fins i tot els meus germans tenen més imatge que jo.
- Candela.-** Tu ets encara molt jove. Però estic convençuda que aviat faràs algun gran descobriment, i et convertiràs en famosa. I el pare i jo t'acompanyarem a Estocolm a recollir el Nobel.
- Noemí.-** Això no crec que passe mai.
- Candela.-** No s'ha de perdre mai l'esperança. Saps, l'altre dia, el doctor Monterde va estar parlant amb el papà.
- Noemí.-** *(Alerta)* Sí? Què li digué?
- Candela.-** Que està molt content amb tu. Que tens veritable fusta de científica. I arribaràs molt lluny.
- Noemí.-** *(Ràpidament. Sense mirar-la)* Estic embarassada.
- Candela.-** *(Tarda uns segons en reaccionar)* Què?
- Noemí.-** Estic embarassada, mamà.
- Candela.-** Bé... Vaja... *(Intentant semblar positiva)* No és el més desitjable. Però tampoc és una tragèdia. *(Pausa)* I qui és el pare? *(Pausa)* No serà el doctor Monterde?

Noemí.- Monterde? No, oh, no... *(Mirant-la)* Per què dius això?

Candela.- No sé... Perquè, com es comentava que... Vaja, que tenieu... o havieu tingut una relació...

Noemí.- *(Bocabadada)* Ho sabies?

Candela.- Jo... i mig món. Bé, potser no mig món, però sí prou gent.

Noemí.- I el papà? Ho sabia?

Candela.- Si ho sabia, no ha dit mai res. Els últims mesos han sigut molt complicats per a ell...

Noemí.- Però dius que tu sí que ho sabies... Llavors, per què no m'has preguntat?

Candela.- Saps que el teu pare i jo... Sobretot jo... us hem educat en la tolerància i el respecte... *(Pausa. Seriosa)* El doctor Monterde és el pare?

Noemí.- *(Després d'una pausa. Mirant-la fixament)* No.

Candela.- I si no és el doctor Monterde... qui?

Noemí.- No fa falta que cada vegada que digues el seu nom li afegisques el tractament.

Candela.- És algú que coneguem?

Uns segons de dubte quasi imperceptible.

Noemí.- No.

Candela.- I no vols dir-nos qui és, com es diu, a què es dedica...?

Noemí.- Has encertat. No vull.

Candela.- I ell? Vull dir, el futur pare. Ho sap? Saps que estàs esperant una criatura?

Noemí.- No.

Candela.- Però li ho penses dir?

Noemí.- No. Mai. No ho sabrà mai.

Veü (OFF).- Candela, entres en antena en tres minuts.

Candela.- Si, ja vaig...

NOEMÍ agafa de la mà la seua mare.

Noemí.- *(Suplicant)* Només una cosa et demane, mamà. D'açò, ni una paraula a ningú.

Candela.- Però, ja has decidit que vols fer? Vols tindre la criatura?

Noemí.- No, mamà. De cap manera.

Candela.- Pensa-t'ho bé. Jo podria encarregar-me de la xiqueta...
(Adonant-se) O del xiquet... Podria viure amb nosaltres...

Noemí.- I li explicaries al papà que l'havies trobat davall d'una col.

Candela.- Amb el temps, ton pare comprendria...

Darrere del vidre, s'encén la llum del locutori.

Noemí.- No et cansas, mamà. Ho tinc molt decidit. Només volia saber si puc comptar amb tu.

Candela.- Com pots dubtar-ho, filla?

Noemí.- Però no vull que ho sàpia ningú. Ningú, m'entens? Ningú de la família. I menys que ningú, el papà o els meus germans. M'ho has de prometre.

Veu (OFF).- Candela, que fas que no ets ja al locutori?

Candela.- Un moment... Vaig de seguida...

Noemí.- *(Insistent)* M'ho has de prometre!

Candela.- Sí, filla. T'ho promet. Soc ta mare, i mai no m'oposaré al que decidisques.

Noemí.- No ho pots dir a ningú, entens? A ningú!

Candela.- Ara he d'entrar... He de fer el meu treball. Però seu ací, espera'm. Quan acabe el programa... hui són trenta minuts només... Quan acabe, li telefonaré a la meua ginecòloga, anirem juntes...

Noemí.- No. La teua ginecòloga em coneix.

Candela.- *(Evasiva)* He canviat de doctora. És una doctora jove...

Noemí.- Després de tants anys? Per què has canviat de doctora?

Se sent la sintonia de començament del programa.

Candela.- He d'entrar... El programa comença...

CANDELA se'n va pel lateral dret, apressada. Uns segons després apareix darrere del vidre, al locutori. S'asseu i es posa els auriculars. Se la veu nerviosa, desconcentrada. NOEMÍ seu a una cadira i espera. Entra la careta del programa, música i locució.

Locució (OFF).- Cada llibre que llegim, cada obra de teatre a la representació de la qual assistim, cada concert, cada composició musical que escoltem, cada espectacle de dansa, cada pel·lícula que veiem, van a poc a poc formant la nostra personalitat i ens ajuden a intentar ser el que hem somiat. La bellesa no és un regal al que només uns pocs poden aspirar. És un dret de tots. L'ESPILL DE LA CULTURA, un programa que vol arribar a tu. Que et convida a que te'n faces amic o amiga. De la mà de Candela Queralt.

Acaba la careta de presentació. Al locutori s'encén una llum roja i CANDELA comença a parlar.

Candela.- Bona vesprada, amigues, amics. Gràcies per sintonitzar-nos una vegada més. Hui tenim un programa ple de novetats. Començarem per la música...

Pel lateral dret entra, JIMMY, molt excitat. En veure la seua germana va a dir alguna cosa, però NOEMÍ li fa un gest perquè calle i assenyala el locutori. JIMMY s'apropa a NOEMÍ, li parla en veu baixa. NOEMÍ en sentir-lo, reacciona, nerviosa. Mira CANDELA que s'ha adonat que alguna cosa passa, però no pot deixar de parlar i interrompre el programa.

S'acaba de publicar una nova versió discogràfica del musical de Bernstein, *West Side Story*. Encara que ben conegut pels nostres oients, no perdrem l'oportunitat de tornar a visitar-lo. Perquè la que presentem hui és una versió plena d'energia i d'encant, I, com a prova, escoltarem un dels temes més coneguts: "Amèrica".

Sona la música. JIMMY i NOEMÍ fan gestos a CANDELA perquè isca del locutori. CANDELA es lleva els auriculars ix del

locutori i entra per la dreta.

Què passa? No tinc molt de temps...

Jimmy.-

Han detingut el papà.

Candela.-

Què?

FOSC ràpid.

– IV –

S'il·lumina el finestral del fòrum amb la retroprojecció del tanc d'un aquari, ple de peixos, vist a través del vidre. VÍCTOR, d'esquena al públic, observa els moviments dels peixos, fascinat. Música d'ambient suau. En primer terme, una taula de restaurant parada per a dinar, amb un parell de cadires. Al cap d'un temps, entra per la dreta SANTIAGO.

Santiago.- Sempre que vinc a dinar ací, em sent com si estiguera a punt d'ofegar-me. A tu no et passa?

Víctor.- *(Girant-se. Somriu)* Jo he vingut poques vegades. Crec que no he tornat des del vostre aniversari.

Santiago.- Aquell no va ser un dia molt encertat.

Víctor.- A mi, sempre que entre en este lloc, em ve a la memòria el capità Nemo, crec que la mare també ho diu.

SANTIAGO i VÍCTOR s'abracen, més per costum que per afecte.

Va ser una de les primeres novel·les que em compràreu. Te'n recordes?

Santiago.- Consell del teu avi. Jo mai no he llegit massa. Però seu.

Tots dos seuen a taula.

Víctor.- Si dius que sents que t'ofegues en este restaurant, no sé per què véns. I véns molt a sovint.

Santiago.- Vinc bàsicament perquè és el més car, i són pocs els que s'ho poden permetre.

Víctor.- És per això? De veres?

Santiago.- No, però ja saps que m'agrada sorprendre. *(Somriu)* Si vols ser algú en la vida, has de ser capaç de respondre ràpidament i sorprendre els interlocutors. No importa que el que digues siga una *boutade*. Cal deixar els altres desconcertats, encara que només siga uns segons.

Víctor.- Prenc nota. *(Agafa la carta)* Vols que demanem ja?

- Santiago.-** Primer que res, dis-me per què has volgut dinar amb mi.
- Víctor.-** *(Dissimulant)* Perquè ets mon pare, i fa temps que no parlem de res seriós.
- Santiago.-** Anem a parlar de coses serioses? Els pares i els fills no acostumen a parlar entre ells de coses serioses. Només intercanvien informació. Informació generalment insubstancial. *(Com de passada)* Per exemple: com van les coses al bufet?
- Víctor.-** *(Dissimulant la incomoditat)* Bé. Van bé. *(Pausa)* No puc queixar-me.
- Santiago.-** Això és el que s'acostuma a dir quan sí que es tenen motius per a queixar-se'n.
- Víctor.-** No! Què dius? Tot va bé. De veres.
- Pausa. SANTIAGO se serveix aigua. Trau una pastilla d'una capseta i se la pren.*
- Santiago.-** Però encara no t'han fet soci. Un advocat com tu hauria d'aspirar a més.
- Víctor.-** Està en camí, papà. És només qüestió de temps.
- Santiago.-** No confies massa en el temps, fill meu. La vida, cada dia que passa va més de pressa.
- Víctor.-** Per això prens pastilles, papà? Perquè tu també vas més de pressa?
- Santiago.-** Tot el contrari, fill meu. Perquè vaig massa lent.
- Víctor.-** No sé si jo, quan tinga la teua edat, voldré córrer tant.
- Santiago.-** S'ha de córrer. Sempre. Si no corres, t'agafen.
- Víctor.-** T'agafen? Qui?
- Santiago.-** Aquells que tenen tanta pressa com tu. Per això has de ser el més ràpid.
- Víctor.-** Si corres tan de pressa acabarà faltant-te l'aire. I t'ofegaràs. I per a no ofegar-te no se t'acut res millor que quedar amb la gent en un restaurant submarí.
- Santiago.-** Tu no ets la gent. Tu ets el meu fill. I encara que ets tu

qui volia parlar amb mi, he sigut jo qui ha imposat el lloc.

Víctor.- *(Mirant el finestral de l'aquari)* Però per què en un restaurant submarí? Em sent com atrapat, com si els de l'altre costat del vidre són els que estan lliures, i foren ells els que m'observen.

Molt lentament es van il·luminant els dos finestrals laterals, i darrere d'ells podem veure, en el de la dreta –el locutori radiofònic– a CANDELA parlant al micròfon, tot i que no se sent el que diu, i en l'altre a NOEMÍ a l'interior d'un laboratori, amb bata blanca i una màscara que li cobreix nas i boca, vigilant, molt atenta, el curs d'un experiment.

I tu també m'observes.

Tracta de mantindre-li la mirada a son pare, però ha d'acabar baixant els ulls.

Santiago.- Intente imaginar quin és el motiu d'una cita tan poc usual. Els fills únicament convoquen els pares quan volen demanar alguna cosa.

Víctor.- No vull res, papà. Res.

Santiago.- Ni tan sols un consell? Perquè em fa l'efecte que últimament estàs una miqueta necessitat de consells.

Víctor.- De consells? Qui? Jo?

Santiago.- De bons consells.

Víctor.- T'enganyes.

Santiago.- La teua mare està preocupada per tu. Pensa que les coses en el teu matrimoni no van massa bé.

Víctor.- *(Riu, una mica forçadament)* La mamà, sempre tan pel·liculera! No sé d'on s'haurà tret això. Rosa està una miqueta nerviosa. Amb el xiquet. És natural. *(Canviant)* I tu? Com estàs?

Santiago.- Jo? Com estic jo? Bé. Com he d'estar? No tinc ja trenta anys, com tu. Però encara em mantinc en forma. El metge m'ha dit que baixe una miqueta de pes. I que camine. Que camine molt. Però, clar, d'on vol que traga el temps?

Víctor.- Me n'alegre.

Santiago.- La que em preocupa és la teua mare. Ella no em diu res. Però jo tinc la sospita que no està bé del tot.

Víctor.- La mamà? I tu no li preguntes?

Santiago.- Li pregunte. Però ja saps com és. Se'n riu i canvi de tema.

Víctor.- Conta-li-ho a Noemí. Entre dones, les converses, segons de quines coses, són més fàcils.

Santiago.- Però no és d'això del que volies parlar-me. Què passa? Estàs preocupat pel teu futur? Ja saps que et vaig dir que, si la maniobra que tinc entre mans qualla, m'han promès que comptaran amb tu.

Víctor.- No... no és això. *(Pausa. Decidint-se)* Estàs segur amb el que estàs fent? No és massa arriscat?

Santiago.- Entre arriscar-se i no arriscar-se, no hi ha tanta distància. *(El mira, divertit)* No em digues que ara t'interessa l'economia.

Víctor.- Pensava que anaves a dir la política.

Santiago.- I això he dit: l'economia.

VÍCTOR mira un moment el seu pare. Després es decideix.

Víctor.- Papà, l'altre dia... Al despatx... Jo havia eixit a fer unes gestions, però vaig tornar abans d'hora. Tamarit havia rebut una visita... No va tancar la porta bé... I justament quan jo passava pel davant del seu despatx... estaven parlant de tu.

Santiago.- Digues primer qui era la visita.

Víctor.- Marcos.

Santiago.- Marcos? L'assessor?

VÍCTOR afirma amb el cap.

I què deien?

Víctor.- Que estaves acabat. I anaven a per tu.

Santiago.- A per mi? Que ingenus! *(Agafant la carta)* Anem a

demanar el dinar, i m'ho contes tot amb més detall.

VÍCTOR es queda mirant son pare, preocupat. CANDELA, al locutori, es du la mà al pit. Conté un gest de dolor. FOSC.

Sobre els tres finestrals del fòrum es retroprojecten sengles quadros de caràcter abstracte. Som a una exposició de JIMMY, el qual es troba al centre de l'escena, amb CANDELA.

Candela.- La teua primera exposició! Ja era hora... N'estàs content?

CANDELA, marassa, intenta fer-li una carícia al seu fill, que JIMMY, avergonyit, defuig.

Jimmy.- Mare!

Candela.- Digues, n'estàs content? Aurora et tracta bé? Si no et tracten bé a la galeria, dis-li-ho a la mare...

Jimmy.- I què faràs? Els faràs pam pam al culet, per ser dolents?

Candela.- Ai, fill, no se't pot dir res, tot t'ho prens malament...

Jimmy.- Et vaig dir que no feia falta que intervingueres, que ja estava jo en tractes amb la galeria...

Candela.- Però com et queixaves tant que no acabaven de decidir-se...

Jimmy.- Sí, però saps el que passa? Que ara ja no sé si m'han programat perquè soc bo i creuen en mi o perquè tu m'has imposat...

Candela.- Jo no t'he imposat, fill meu. Només els he demanat que et tractaren bé...

Jimmy.- I, a canvi, li dedicaries a la galeria un dels teus programes de ràdio. Si això no és una manera d'intervindre...

Candela.- Aurora volia programar-te, m'ho va dir. Li agrades molt.

Jimmy.- Primera notícia.

Candela.- Fill, però com vols que els altres et consideren, si el primer que no es considera ets tu mateix?

Jimmy.- Porte dos anys, mare... Dos anys intentant que una galeria, qualsevol galeria, em deixi penjar els meus quadros...

- Candela.-** Però ja la tens. La teua primera exposició. Ara, a posar bona cara i a esperar que apareguen crítiques... i que vinguen els primers compradors...
- Jimmy.-** I tu creus que algú n'escrirà una crítica?
- Candela.-** Segur. *(Fent-li l'ullet)* I serà bona.
- Jimmy.-** *(Superat)* Mare...
- Candela.-** *(Ignorant-lo)* Has convidat els teus germans a la inauguració? Perquè he parlat esta mateixa vesprada amb Rosa, i m'ha dit que no en sabia res.
- Jimmy.-** Vaig enviar invitacions a tots: a Víctor, a Noemí, a vosaltres, a l'oncle Rafael, a la tita Carme ...
- Candela.-** I a la tia Visitació? No t'hauràs oblidat de la tia Visitació! Té molt bon gust, i diu que li agradaria invertir en art. I per què no comences amb el teu nebot, li he dit?
- Jimmy.-** *(Cansat)* No m'he oblidat de la tia Visitació.
- Candela.-** Noemí m'ha trucat abans, que hui ha de quedar-se fins a molt tard al laboratori, però que vindrà demà. I segur que Víctor s'ho arreglarà i vindrà després.
- Jimmy.-** I el pare?
- Candela.-** També vindrà.
- Jimmy.-** *(Escèptic)* Segur?
- Candela.-** Tard, com sempre, però vindrà. *(Pacient)* Jaume, fill meu... Continues igual amb ton pare? Què passa ara?
- Jimmy.-** Ara? El mateix que sempre. De vegades pense que s'ha oblidat de què existisc. Amb Víctor i Noemí com a fills, ja en té prou.
- Candela.-** No sigues criatura, saps que això no és de veres. Ton pare et vol.
- Jimmy.-** No li interessa res del que faig. A mi tampoc m'interessa res del que fa ell.
- Candela.-** Quan et poses així...
- Jimmy.-** No, si el comprenc. No soc com a ell li hauria agradat que fóra. I damunt li he eixit maricó.

- Candela.-** Ni ton pare ni jo t'hem jutjat mai per això.
- Jimmy.-** Només faltaria...
- Candela.-** Però l'has d'entendre: ton pare viu en un món molt competitiu. I està sotmès a moltes pressions.
- Jimmy.-** I jo no?
- Candela.-** Em desesperes! Mai no estàs content amb res? Mai no somrius? Tan jove i ja estàs cansat de viure? O és que t'agrada fer teatre?
- Jimmy.-** Tot en esta vida és teatre, mare.
- Candela.-** *(Cansada)* Per l'amor de Déu, Jimmy, prou de frases fetes! T'interesses tu per la vida dels altres? Dels teus germans, de ton pare? De mi? Vés-te'n a viure a una illa deserta, i dedica't el que et quede de vida a repetir-te una vegada i una altra com ets de desgraciat, que sol et trobes, i que ningú t'entén, i que ningú t'estima! I no, no és veritat. Jo t'estime. La teua família t'estima...
- Les paraules de CANDELA afecten JIMMY que finalment s'obri. Agafa la seua mare de les mans.*
- Jimmy.-** *(En veu baixa, anguniat)* Tinc por, mamà... Tinc por... I si la meua exposició no agrada a ningú? I si no agrada als crítics?
- Candela.-** *(Protectora)* Agradarà, fill meu... Agradarà... *(Fent-li una carícia)* Et prens la medicació? Saps que no pots deixar de prendre-la...
- Jimmy.-** Sí, sí, mare. La prenc. Però últimament ja no sé si em fa efecte.
- Candela.-** Anirem al metge. La mare t'acompanyarà. *(Animosa)* I ara, ensenya'm la teua exposició.
- Jimmy.-** *(Refent-se)* De veritat t'interessa?
- Candela.-** Com pots dir això? Clar que m'interessa! Sempre m'ha interessat tot el que fas. Comencem per este quadro.

Assenyala un esclat vermell que ocupa la finestra de l'esquerra on a l'escena anterior hem vist NOEMÍ al laboratori.

És... agressiu... Violent... Quin títol té?

Jimmy.- Família.

Candela.- *(Sorpresa)* Família?

Jimmy.- Sí. De veritat t'ha produït eixe efecte? Agressivitat? Violència?

Candela.- Sí. *(Pausa)* Així veus tu la família? *(Pausa)* També la nostra?

Jimmy.- *(Evasiu)* És un quadro abstracte.

CANDELA el mira uns segons. No diu res i es gira cap el quadro de la dreta, que ocupa la finestra de l'estudi de ràdio. És un quadro on el color predominant és el negre.

Candela.- I eixe, supose que l'hauràs titulat "mort".

Jimmy.- No, mare. Alliberament.

En eixe moment entra per la dreta SANTIAGO, apressat.

Santiago.- Este carrer és impossible. Li he dit al xofer que vaja pegant voltes, mentrestant. *(Besa CANDELA)* Ja veus, sempre corrent.

Li estén la mà al seu fill i JIMMY encaixa, amb poc entusiasme.

Que hi ha Santiago, fill? Tot bé? Però posa-li més força a la mà, home, que pareix que estigues morint-te...

Candela.- *(Defensant el seu fill)* És natural, està nerviós.

Santiago.- Nerviós, per què? La teua mare ja s'haurà ocupat de què açò teu siga un èxit. *(Mirant els quadros de cua d'ull)* A mi és que la pintura abstracta no m'agrada. Però reconec que té mèrit.

Assenyala el quadro que ocupa la finestra central, on predomina una mescla de colors blaus i negres.

Quin nom li has posat a este?

JIMMY es queda mirant uns segons a son pare, desafiant.

Jimmy.- Incomunicació.

Santiago.- *(Mantenint-li la mirada)* Si vols que et diga la veritat, no m'estranya.

CANDELA s'agafa les mans, inquieta. FOSC lent.

– VI –

S'il-lumina el finestral de l'esquerra. Darrere d'ell, NOEMÍ, tal com l'hem vista a l'escena anterior, tracta de concentrar-se en el treball. Però li costa. Alguna cosa no acaba d'eixir com ella vol i el seu nerviosisme augmenta. Dubta fins que trau de la butxaca de la bata un telèfon. Truca. El seu interlocutor tarda a contestar.

Noemí.-

Soc jo. [...] No, ja sé que has insistit molt en què no et telefonara a casa. [...] Demà pot ser massa tard. [...] No, no... No et cride per a parlar d'això. Vam quedar que ho deixariem estar, ja ho sé. [...] Com que no t'ho creus? Doncs creu-t'ho. Per a mi, això nostre està acabat. [...] No et truque per això. Et truque per un problema del laboratori. [...] Clar que estic al laboratori. Que et creus, que me n'he anat a trucar-te a la porta de ta casa? Tens por que puge al teu pis i demane parlar amb la teua dona? Seràs ridícul! [...] He dit ridícul! Ridícul i infantil! [...] Ara ets tu qui crides. No et fa por que et pugua sentir la teua dona? [...] No, jo no sabia que la teua dona se n'havia anat a sopar amb unes amigues! Com anava a saber-ho? [...] Jo no et vaig regirar l'agenda! I va ser només una vegada, i per casualitat! [...] Que què passa al laboratori? Doncs passa que ja se m'han unflat els nassos, i no et pense dir res més. I si l'experiment se'n va a la merda, que se'n vaja!

Penja, molt indignada. Es queda amb el telèfon a la mà, mirant-lo, com si no sabera què fer. Finalment es decideix. Truca novament al telèfon. Després d'un parell de timbrades s'il-lumina el finestral de la dreta –el locutori radiofònic–: hi veiem CANDELA, asseguda davant del micròfon i amb els cascos al coll. Agafa el seu telèfon, estranyada. Mira qui truca i despenja.

Candela.-

Ets tu, filla? A estes hores? Què passa?

Noemí.-

Res, mamà. Només dir-te que no m'esperes demà a casa, a dinar.

- Candela.-** Tens faena? I no t'ho pots arreglar? M'havia fet la il·lusió. Fa tant de temps que no us veig, els teus germans i tu. Es més difícil concertar una cita amb vosaltres que amb un ministre.
- Noemí.-** No puc, mamà, de veres. Estem fent un experiment i no puc interrompre'l. Ara mateix encara estic al laboratori.
- Candela.-** L'he de dir a ton pare que es queixe al doctor Monterde. Jo crec que eixe home t'explota. I no m'estranya, com tu vals tant i et veu tan ben disposta... *(Pausa. Preocupada)* No tens problemes amb ell, veritat?
- Noemí.-** *(Posant cara de fàstic)* No, mamà. El doctor Monterde és molt "amable". *(Remarca la paraula).*
- Candela.-** Ja saps que li deu molts favors al papà, i si és precís...
- Noemí.-** Tot va bé, mamà, no cal que faça res.
- Candela.-** No, si jo ja sé que tu ets una persona responsable. Tot i ser la més xicoteta, ets molt més responsable que els teus germans... Saps del que em vaig assabentar l'altre dia?
- Noemí.-** Mamà, tinc molta faena...
- Candela.-** No, espera, espera, que açò és molt bo. El teu germà Jaume no va deixar el lloc d'assessor que tant li va costar a ton pare aconseguir-li perquè no hi estiguera a gust...
- Noemí.-** Això em va dir ell, que no sabia què pintava allí.
- Candela.-** Doncs, per això justament, per pintar van despatxar-lo. Perquè no va dimitir ell, el van despatxar. Per pintar una sèrie de caricatures, en posicions obscenes, de tots els membres del govern.
- Noemí.-** Això ho sap el papà?
- Candela.-** Si ho saps, fa com que no. Saps que a ton pare no li agrada parlar segons de quines coses. De tota manera, jo no pense dir-li res.
- Noemí.-** Suppose que el papà no serà a casa, perquè parles sense prendre precaucions.
- Candela.-** No. Soc a la ràdio.

- Noemí.-** A estes hores? Ara fas programes de nit?
- Candela.-** No, Sonia no està bé i m'he oferit a substituir-la mentrestant.
- Noemí.-** No està bé? Que li passa?
- Candela.-** Ella diu que l'ha tornat a visitar la dama de sis lletres.
- Noemí.-** La què... ? (*Comprenent de sobte*) Ah, ja... Càncer. És això, no?
- Candela.-** Diu que no hem de dir mai eixa paraula, que és molt lletja.
- Noemí.-** Mamà, per no dir el nom de les coses, les coses no deixen de passar. I ara penja, o no acabaré la faena.
- Candela.-** Molt bé, filla, no et canses massa. (*Recordant*) Ah, perdona, no t'ho he preguntat. Has acabat ja la meua novel·la?
- Noemí.-** La novel·la? Sí, l'he acabada ja...
- Candela.-** I... què, t'ha agradat? Dis-me la veritat, no estàs obligada...
- Noemí.-** Està molt bé... Sí, m'ha agradat... És una miqueta trista...
- Candela.-** La vida, de vegades és així...
- Noemí.-** En qualsevol cas, t'ha servit per a guanyar el premi de la Diputació.
- Candela.-** I m'han dit que no es ven malament. Tot i que no és un *best seller*, clar.
- Noemí.-** És bona. (*Vol acabar*) Ja en parlarem, mamà. Adéu, bona nit.
- Candela.-** Bona nit, filla.

NOEMÍ i CANDELA pengen els seus telèfons. La llum que il·lumina el locutori minva fins apagar-se. NOEMÍ deixa el seu telèfon sobre la taula, es du les mans a les temples. Sembla molt cansada. Agafa novament el telèfon. Dubta. Finalment marca un número i espera. Mentrestant, entra per l'esquerra VÍCTOR. Camina una mica insegur. Mira el finestrал, però com NOEMÍ s'ha girat d'esquenes per parlar per telèfon, no el veu. VÍCTOR trau de

la butxaca una ampolla de licor i en beu un glop.

Noemí.- Missatge per al contestador del doctor Monterde: ens hem equivocat en la dosificació i l'experiment ha sigut un fracàs. Postdata: ets un cabró. I jo una imbècil. A prendre per cul! (*I penja*).

NOEMI es gira i deixa el telèfon sobre la taula, amb ràbia. Llavors és quan veu VÍCTOR, que l'observa a l'altre costat del cristall. Conté un crit.

Víctor! Hòstia, què fas ací? M'has donat un *susto* de mort!

Víctor.- (*Mostrant-li l'ampolla de licor*) He vingut a convidar-te a una copa.

NOEMÍ ix del laboratori i entra en escena per l'esquerra, va on és VÍCTOR.

Noemí.- Tu estàs malament del cap. No queda ningú al laboratori. Com t'han deixat entrar?

Víctor.- Li he dit al vigilant que era el teu germà. Encara que no crec que l'importara massa. Estava veient un partit de futbol.

Deixa relliscar lentament el seu cos, fins quedar assegut a terra.

Vine, germaneta, seu amb mi i pren una copa.

Noemí.- Víctor, tinc molta faena.

Víctor.- Molta faena? He sentit com enviaves a prendre pel cul el teu cap. Perquè era el teu cap, no?

Noemí.- I a tu, això què t'importa?

Víctor.- Solidaritat fraternal. A mi també acaben d'enviar-me a prendre pel cul. (*Beu un glop*) La meua dona. Rosa. És una malparida, saps? Una malparida.

NOEMÍ se'l mira uns segons. Després seu a terra, al seu costat.

Noemí.- (*Demana-li el licor*) Dóna'm.

Víctor.- (*Li passa l'ampolla*) No tinc lloc on anar a dormir.

Noemí.- *(Beu)* No tens cap amant? En situacions així, les amants acostumen a ser molt acollidores.

Víctor.- Eixe és justament el problema: que *jo* no tinc cap amant.

Noemí.- *(Comprenent, riu)* Vaja, vaja amb la Rosa. I semblava una mosqueta morta.

Víctor.- Fa temps que el nostre matrimoni no va bé. *(Reflexiu)* Potser per això. O potser això n'és conseqüència. No ho sé. *(Beu)* Deixa'm dormir a ta casa. No vull anar a un hotel. No puc presentar-me així a un hotel, no duc res, no tinc roba...

NOEMÍ se'l mira de dalt a baix. Després riu.

Per què rius ara?

Noemí.- Perquè crec que tens la mateixa talla que el doctor Monterde. *(Per l'ampolla)* Dóna'm.

VÍCTOR se la queda mirant. Comprèn. Riu també.

Víctor.- Tens whisky a casa?

Noemí.- De deu anys. O potser més, no n'entenc massa.

Víctor.- Coneixent la procedència, serà vell.

Noemí.- Molt vell. *(Riu, més fort)* Vellíssim.

Víctor.- No l'importarà si se'l bevem?

Noemí.- Que es fota. *(Pausa. Se'l queda mirant)* Em deixaràs dormir abraçada a tu... Com...

Víctor.- *(Mirant-la també)* Com en aquell estiu?

Noemí.- Tu tampoc ho has oblidat?

Víctor.- *(Després d'una pausa)* No.

Tots dos es queden mirant-se intensament. Tot seguit NOEMÍ recolza el cap sobre el pit de VÍCTOR. FOSC lent.

– VII –

S'il-lumina el finestral de la dreta. Al locutori de ràdio, i a l'altre costat del vidre, CANDELA, asseguda davant del micròfon i amb els auriculars posats, està acabant de llegir un article.

Candela.- A tot això, clar, caldria afegir que Enrique Rambal no sempre va ser un bon gestor dels recursos de què disposava, i que en la seua gestió sovint la passió se superposava a la raó, una cosa que, segons diuen, un empresari de teatre mai no hauria de fer. I que la seua vida personal va ser també prou desordenada. Però la vida de quin artista no ho és? En qualsevol cas, el seu és el cant del cigne d'una època en la que el teatre es feia d'una altra manera, i per això la vida i la trajectòria d'Enrique Rambal ens produeix una certa melancolia. Potser perquè els molins de vent contra els quals va intentar lluitar sí que eren, de veritat, gegants.

Entra la sintonia d'eixida del programa, gravada. CANDELA es lleva els auriculars. Es frega els ulls.

Locució (OFF).- I fins ací, L'ESPILL DE LA CULTURA, un programa que vol arribar a tu. Que et convida a que te'n faces amic o amiga. I presentat, com sempre, per Candela Queralt.

Mentrestant, pel lateral dret ha entrat SANTIAGO. En veure'l, CANDELA se sorprèn. Deixa els auriculars sobre la taula del locutori i ix.

Candela.- Què fas ací?

Santiago.- Volia veure la meua dona. Tan estrany se't fa?

Candela.- Però si ens veiem a casa tots els dies! Tret de quan tu estàs de viatge, és clar.

Santiago.- I viatges molt, t'ha faltat dir-me. Sempre m'ho dius. Però saps que no ho faig per gust. Potser quan era jove, però ara...

Candela.- I no m'has dut flors?

Santiago.- *(Sorprès)* Flors? Per què?

Candela.- Per a que la sorpresa fóra més completa. Però ja veig que tu, amb els anys, t'has oblidat de les galanteries. *(Bromejant)* És que ja no t'agrada?

Santiago.- *(Seriós)* Això no ho digues ni en broma. Saps que, per a mi, no hi ha ni ha hagut cap altra.

Candela.- *(Amb intenció)* Voldràs dir que no hi ha hagut cap altra... a partir de...

Santiago.- *(Touché)* Encara era molt jove. *(Pausa)* És que no vas a oblidar-ho mai?

Candela.- Si jo ja ho he oblidat, *tonto*. Ho dic només per fer-te enrabiard...

Santiago.- *(L'agafa de les mans)* Saps? Ho pense a sovint: com he pogut tindre tanta sort amb tu?

Candela.- T'ha tocat la grossa.

Santiago.- *(Soltant-la)* Ja estem una altra vegada amb això? Estàs bé de pes! Jo crec que fins i tot t'has aprimat una mica.

Candela.- Ai, Senyor, de vegades em sorprèn que sigues tan curt, tan bé que et mous en les altes esferes. Això de la grossa no ho deia per mi: era per la Sort Grossa, que és el que t'havia tocat amb mi en el sorteig de la vida.

Santiago.- Ah, perdona, jo pensava que...

Candela.- *(Interessada, coquetejant)* I de veritat em veus més prima?

Santiago.- Potser una miqueta. Però per a mi ja estàs bé.

Candela.- Encara no m'has dit que fas ací. Hui véns a casa a sopar?

Santiago.- No, hui no puc. Tinc reunió al Cercle.

Candela.- Ja m'ho imaginava.

Santiago.- Per això, com que tenia uns minuts, i era a prop, he volgut acostar-me. *(Pausa)* I, a més, perquè volia comentar-te una cosa...

Candela.- I no podríem parlar-ho demà?

- Santiago.-** És que és una cosa que hauríem de decidir amb discreció... i amb una certa urgència...
- Candela.-** Amb una certa urgència? Nosaltres? *(Pausa)* Bé, digues.
- Santiago.-** *(Mirant al seu voltant)* Este lloc és segur? Poden sentir-nos?
- Candela.-** Santiago, els locutoris estan insonoritzats.
- Santiago.-** I estàs contenta ací, a la ràdio?
- Candela.-** Sí, contenta. M'agrada el que faig i tinc llibertat per a fer-ho.
- Santiago.-** I no t'agradaria aspirar a més?
- Candela.-** Aspirar a més? Tinc la ràdio, escric els meus contes. Tinc una família a la que adore. Què més puc desitjar?
- Santiago.-** Però, els teus contes...
- Candela.-** Què passa amb els meus contes...?
- Santiago.-** ...Infantils... *(Riu)* Sempre he pensat que els animallets dels teus contes són massa bones persones.
- Candela.-** És així com els veig. *(Pausa)* Com hauríem de ser tots.
- Santiago.-** Però la vida no és així. La dels animallets, potser. Però la de les persones, no.
- Candela.-** Ens posem tu i jo a discutir això ara? Saps que no ens posarem mai d'acord.
- Santiago.-** No. No discutim. *(Pausa)* Però no totes les coses que escris són tan trivials. No m'has dit que havies escrit una novel·la...
- Candela.-** *(Agafada en falta)* Passes tan de temps fora de casa, que...
- Santiago.-** I que l'havies presentada al Premi de la Diputació.
- Candela.-** Va ser una tonteria. Ho vaig fer només per a posar-me a prova. Si no, no l'hauria acabada mai.
- Santiago.-** Abans em deixaves llegir tot el que escrivies. Ara ja no ho fas.
- Candela.-** Perquè t'adorms.
- Santiago.-** Esta sí que me la llegiré. *(Pausa)* Palacios està en el jurat.

- Candela.-** Palacios? No caic ara.
- Santiago.-** No importa. Em deu molts favors. Ell, i el Diputat de Cultura.
- Candela.-** Per què em dius açò?
- Santiago.-** Perquè puc fer que guanyes.
- CANDELA se'l queda mirant, sorpresa.*
- Candela.-** Com?
- Santiago.-** Potser no m'he explicat bé. Palacios diu que la teua novel·la no està malament. I que ell podia convèncer el jurat de què...
- Candela.-** *(Tallant-lo)* Ah, no, no. Això ni pensar-ho... No, no...
- Santiago.-** Però si m'ha dit que seria molt fàcil...
- Candela.-** Que no, Santiago, que no, de cap manera... *(Adonant-se'n)* A més, com sap ell que la novel·la és meua, si s'havien de presentar amb plica?
- Santiago.-** Candela, per l'amor de Déu, no sigues ingènua! Palacios m'ha contat que li havien arribat rumors de què s'havia presentat un recomanat de dalt, i havia d'assegurar-se, no fóra cosa que...
- Candela.-** Em deixes estupefacta...
- Santiago.-** Però va ser una falsa alarma: Palacios va comprovar que el recomanat finalment no s'havia presentat... però tu sí...
- Candela.-** Però això és... això és immoral... És una vergonya... I no em sembla bé... no em sembla bé, Santiago, que tu hages acceptat participar...
- Santiago.-** Ep, alto! Jo no he participat en res! Només he actuat com a missatger... Et transmet el que m'han dit.
- Candela.-** Però tu saps el que jo pense... Saps que jo mai hauria acceptat...
- Santiago.-** Una recomanació? No em digues que tu mai no has recomanat ningú? Que mai no t'has valgut de les teues relacions... o del fet d'estar casada amb mi... Que mai no

has tirat una maneta als teus fills. Qui va fer força perquè jo parlara amb Monterde per a que agafara a Noemí al laboratori? O per a que el bufet de Víctor es fera càrrec de l'assumpte aquell d'importació, que ni jo mateix veia clar? Fins i tot, i sabent el que jo pense d'ell, ¿qui va insistir perquè recomanara Santiago, Jaume, o com collons es diga eixe fill nostre, que tu saps tan bé com jo que és un pinta i un maltreballa, per no dir coses pitjors, per a que l'agafaren d'assessor en Cultura?

Candela.- *(Enfadada)* No, no i no! No et permet que digues això! Res no és com tu dius! Jo mai t'he forçat... mai t'he forçat a fer res... Podies haver dit que no, podies haver-te excusat... I saps que, si ho he fet, ho he fet per ells, pels nostres fills! Quins pares en el món es negarien a ajudar els seus fills? La vida cada dia és més dura, Santiago, cada dia els costa més als joves obrir-se pas en un món cada vegada més competitiu...

Santiago.- Quin esperit més franciscà el teu! O siga que per als teus fills, valen les recomanacions. Però per a tu no.

Candela.- Açò no és una recomanació, Santiago. És una trampa. Jo no vull guanyar un concurs valent-me d'una trampa. Així que vés i dis-li al teu amic que la meua novel·la no pot guanyar eixe premi. De cap de les maneres. I que si guanya, renunciaré públicament. Contaré el que ha passat, i no m'importaran les conseqüències...

*SANTIAGO la mira i somriu amb un punt d'escepticisme.
FOSC.*

– VIII –

Els tres finestrals del fòrum estan ara ocupats per retroprojeccions de quadros, com a l'escena V. Però ara són quadros figuratius, retrats d'un estil marcadament naturalista. Davant d'un d'ells, que representa una família burgesa aparentment feliç, VÍCTOR fa càlculs en la pantalla del seu telèfon. De sobte el telèfon sona, i VÍCTOR se sobresalta. Mira al seu voltant, per si molesta algú. Però es troba sol. Contesta.

Víctor.- Rosa! [...] Sí, què vols? [...] A l'exposició, ja t'ho vaig dir, s'inaugurava hui. [...] De divertit, res: és faena. Jo vaig on em manen. [...] Esta nit també? [...] No, no dic res, ja sé que el xiquet dona molta faena i que necessites descansar el cap. [...] No sé si podré arribar a casa tant d'hora. [...] Dis-li a la cangur que es quede fins que jo arribe. [...] Passa-t'ho bé. I que tingues sort. Però no et jugues molts diners. [...] És broma! [...] Jo també. [...] Sí, no patisques. Ma mare diu que si volem anar diumenge a dinar, que fa temps que no li duem el nét i té ganes... [...] Rosa! Rosa, em sents? [...] Rosa? *(Per a ell)* Ha penjat.

Es guarda el telèfon a la butxaca. Quan es gira, s'adona que JIMMY està mirant un dels quadros amb gest de rebuig.

Jimmy.- Em faria vergonya haver pintat açò. No sé per què et mescles amb esta gent. L'única explicació és que et paguen molt bé, això ho entendria.

Víctor.- *(Que no està de molt bon humor)* Bona nit, germà.

Jimmy.- Perquè tot açò és simulació, mentida... Ací no hi ha art, només imitació. I l'art, l'art vertader, no imita la realitat, en crea una de nova...

Víctor.- Crec haver-te saludat, però ho tornaré a repetir: bona nit, germà.

Jimmy.- Sempre has sigut un convencional. Des que et conec, i d'això ja fa alguns anys. Però si et deixa més tranquil: bona nit. I ara soc jo qui pregunta: ¿què fas tu, un insigne

advocat, en una exposició d'art falsari? Penseu demandar a l'autor? Si fos així, m'adheriria a la demanda.

Víctor.- Sempre seràs un pallasso.

Jimmy.- Oh, perdona, ara ho entenc. És la classe de quadros que a tu i a Rosa us agraden. En teniu la casa plena.

Víctor.- A mi estos quadros ni m'agraden ni m'acaben de desagradar. I fes el favor de deixar a Rosa en pau.

Jimmy.- Tot un caràcter, la teua Rosa. Et du per on vol.

Víctor.- Ja està bé. No continues per eixe camí.

Jimmy.- Perdó, perdó, perdó. No volia ofendre't. Saps que dic les coses sense mala intenció. Se m'escapen. No puc evitar enfilar frases brillants. Ni les pense. M'ixen així. Des de xicotet.

Víctor.- Ja. La de vegades que he hagut de traure la cara per tu, a l'escola, per a evitar que te la partiren. Confiava que, amb els anys, hagueres guanyat una miqueta més d'enteniment.

Jimmy.- No, ara ja sense bromes: què fas ací? La veritat és que trobar-te en una exposició m'ha resultat una sorpresa.

Víctor.- Estic ací perquè esta exposició, que a tu et sembla tan horrible...

Jimmy.- Ho és, ho és...

Víctor.- ...està esponsoritzada per una empresa a la qual assessora el meu bufet...

Jimmy.- O siga, que ets una espècie de guàrdia de seguretat. Per a impedir que qualsevol boig pegue foc als quadros. Per exemple...

JIMMY trau una mistera de la butxaca i l'encén un parell de vegades.

Víctor.- Per l'amor de Déu, això ni en broma! No es juga amb eixes coses! M'havien dit que t'havies fet més assenyat des que treballaves a l'administració, al lloc aquell que et va buscar el pare...

- Jimmy.-** Voldràs dir al lloc aquell al qual em va encadenar el pare.
- Víctor.-** I no estàs bé?
- Jimmy.-** Una merda, Víctor! És una merda. Em sent com si estiguera a un camp de concentració.
- Víctor.-** No exageres: si allò fóra un camp de concentració, tu en series un dels caps. Però si m'han dit que no hi fas res: un bon sou, un informe de tant en tant, i la resta del temps a la cafeteria, a rascar-te la panxa...
- Jimmy.-** Em tornen tots els informes que faig, Víctor. Em toca refer-los tres o quatre vegades, fins que acaben dient el que ells volen sentir. Llavors, quina falta els faig jo? Que s'escriuen ells mateixos els informes. Però en lloc d'insistir, i insistir, o enviar-ho tot a pastar fang, claudique i acabe fent el que ells volen. I em repugna, Víctor: dir mentides em repugna. La sensibilitat per l'art i la cultura que tenen en un departament que es dedica justament a això és inferior a la que pot tindre una eruga.
- Víctor.-** Però, com a mínim, això et dona una estabilitat econòmica. Reconeix que fins ara vivies una miqueta a la dula...
- Jimmy.-** Que és com han de viure els esperits lliures.
- Víctor.-** Ja veuràs com canvies, quan tingues parella. I quan arribe el primer fill, ni et dic...
- Jimmy.-** *(Trenca a riure)* Quan jo... Quan tinga parella... I quan arribe el primer fill...
- Víctor.-** Què és el que trobes tan divertit?
- Jimmy.-** Que no te n'adones de res. Tu sabràs molt de lleis, però de la vida...
- Víctor.-** No sé a què ve això ara.
- Jimmy.-** Jo no em pense casar, Víctor.
- Víctor.-** Això...
- Jimmy.-** No, Víctor. Mai.
- Víctor.-** Però, encara que no et cases, algun dia tindràs parella. És

llei de vida. Si és que no vols viure com un eremita.

Jimmy.- És que jo no vull tindre parella, Víctor. Jo no vull ningú que em diga com he de ser, o com he de pensar. No necessite més pares ni més mares. La vida és una merda, però vull empassar-me-la jo sol. Així que res de parella. Si de cas, parelles. Moltes. I cap lligam. *(Sobtdament entristit)* Però darrerament no he tingut massa sort, amb això de les parelles. O potser és que soc prou difícil d'aguantar.

Víctor.- Això, segur. *(Pausa)* Espere que eixa vida de cràpula que portes no et deteriore excessivament la salut. Tot i que, segons tinc entès, una malaltia inguarible o una enèrgica addicció a les drogues, li dona molt de pedigrée a un artista.

Jimmy.- Jo, eixes dos condicions, ja les complisc. I tot i així no he aconseguit encara fer una exposició individual.

Víctor.- Parla amb la mare. Ella té moltes amistats. Segur que aconsegueix que te'n munten una.

Jimmy.- Mai no aconseguirem alliberar-nos d'ells, veritat?

Víctor.- Alliberar-nos, de qui?

Jimmy.- De qui va a ser? Dels pares.

Víctor.- Jo no necessite alliberar-me de ningú. Jo soc lliure.

Jimmy.- *(Somriu, sarcàstic)* N'estàs segur?

VÍCTOR el mira. Es nega a seguir-li el joc. De sobte, sona el telèfon. VÍCTOR se sobressalta. L'agafa.

Víctor.- En qualsevol cas, com diria la mare, procura menjar bé. I controla el que ja saps. *(Al telèfon)* Sí? [...] Sí, Rosa, digues... [...] El cotxe? Sí, bé, jo pensava... Havia d'anar, però... [...] No, no passa res, si el necessites... Ja agafaré jo un taxi... [...] De res, bona nit.

Penja. Es gira cap a JIMMY, que ha estat sentint el diàleg de la trucada amb un somriure burleta.

El matrimoni és això: ajudar-se.

Jimmy.-

Tal com tu ho fas, a mi em sembla una mútua de l'automòbil. I un consell: no compres cap d'estos quadros. Encara que li agraden a Rosa, són horribles.

Se'n va ràpidament per la dreta, sense donar-li temps a VÍCTOR per a reaccionar. FOSC.

– IX –

Ens trobem al restaurant subaquàtic, el mateix emplaçament de l'escena IV. Com en aquell cas, veiem, per retroprojecció, els peixos nadant en el finestral del fòrum. Al seu davant, una taula, amb servici i cadires per a sis persones. CANDELA i SANTIAGO esperen, drets, l'arribada dels altres membres de la família. SANTIAGO passeja.

- Santiago.-** Encara faran tard. M'estic posant nerviós.
- Candela.-** Vindran, tingues una miqueta de paciència.
- Santiago.-** Paciència? Saps que eixa és una virtut en la que no destaque massa.
- Candela.-** Fes un esforç, home. Ja saps com és de difícil fer-los coincidir a tots. I una vegada que ho hem aconseguit, no hem de posar-nos exigents.
- Santiago.-** Tu creus que vindran tots?
- Candela.-** Clar que vindran. Però cada u al seu aire.
- Santiago.-** Això és el que té educar-los amb tanta llibertat, com tu volies. Que sempre facen tard. *(Palpant-se les butxaques)* Crec que me'n vaig a dalt, a fer-me un cigarro.
- Candela.-** Un cigarro? Si havíem quedat que no fumaves més. T'ho va ordenar el metge, i a mi m'ho vas prometre.
- Santiago.-** Va dir que un cigarro, de tant en tant, no tenia importància. I li ho vaig prometre al metge: a tu no et vaig prometre res; tu, m'ho vas ordenar.
- Candela.-** Vinga, fes el que vulgues. Però si després se't dispara la pressió, no em digues res.
- Santiago.-** *(Pacient)* Un cigarro només. Puge, i baixa de seguida.

Va cap el lateral dret per eixir, però s'entropessa amb NOEMÍ, que entra en aquell moment, molt mudada.

Filla!

- Noemí.-** Hola, papà. Segur que anaves a dalt a veure si arribàvem.

Santiago.- No... Anava a parlar amb el maître. A preguntar-li com anava l'arròs.

Candela.- Vine, filla, que et veja...

CANDELA i NOEMÍ es besen. Després, CANDELA agafa la seua filla de la mà, la fa girar sobre ella mateixa per observar-la millor.

Jo no sé com t'ho fas, però estàs cada vegada més prima. Ja et vaig dir que, si a migdia no et dóna temps per a anar a ta casa a dinar, te'n véns a la nostra, que sempre tindràs alguna cosa de calent.

Noemí.- Estic bé, mamà, no sigues exagerada.

Santiago.- Vaig a preguntar com va l'arròs.

SANTIAGO ix per la dreta.

Noemí.- Esta vist que esta família no és massa original: anem a dinar fora, i què demana el pare? Arròs.

Candela.- Al papà li agrada anar sempre sobre segur. I ací l'arròs el fan molt bo.

Noemí.- Però segur que cap arròs serà tan bo com l'arròs al forn de la mamà.

Candela.- El dia que vulgues te'n faig una cassola, i te l'endús al teu pis. Segur que a la teua companya... com es diu?

Noemí.- Martina...

Candela.- Això, Martina. Doncs a ella, segur que també li agrada.

Noemí.- Mamà, Martina ja no viu amb mi.

Candela.- Què ha passat? Heu renyit? Si era una xica tan simpàtica!

Noemí.- Era i és, mare, que no s'ha mort. Només és que se n'ha anat a viure amb el seu nóvio.

Candela.- Llàstima. I ara, què fas? Estàs buscant una altra companya de pis?

Noemí.- No. De moment, estic bé sola...

Candela.- Dur una casa és molta faena. Quan éreu dos, encara. Ja sé el que faré, aniré un dia a la setmana, a ajudar-te a

ordenar-ho tot, que segur que tindràs la casa feta un desastre.

Noemí.- *(Sobtadament alerta)* No, mare, de moment no caldrà. La filla dels porters, ja m'ajuda.

Candela.- Tot i així, ja sap que, si necessites...

Noemí.- Clar, mare.

Candela.- I el laboratori? Et vas aclimatant? Imagine que estes primeres setmanes hauran estat prou dures.

Noemí.- Prou dures? Per què?

Candela.- Perquè és un treball de molta responsabilitat. I com tu ets tan perfeccionista...

Noemí.- Mamà, només soc una becària. I és un treball en pràctiques. I si me'l renoven cobraré una misèria.

Candela.- Saps que els diners no són problema: mentre ton pare i jo puguem, a tu no et faltaran mai. L'important és que et vages fent un nom. Ton pare m'ha contat que el teu cap, el doctor Monterde, està molt content amb tu. Diu que tens molt de futur.

Noemí.- *(Fent broma, per tractar de desviar)* Esperem que no s'equivoque. Parlant del pare: està bé? Està més tranquil?

Candela.- Ja saps com és ell, no sap parar quiet. Quan no és una cosa, és una altra...

Noemí.- Em recorde que, quan a l'institut, les meues companyes em preguntaven a què es dedicava el papà, mai no sabia exactament què dir.

Candela.- *(Riu)* Jo crec que a ell li passa el mateix: que no sap exactament a què es dedica. Però hi ha molta gent que recorre a ell quan té problemes. Saps com és: sempre està disposat a ajudar a tots. I el que més l'importa al món és la seua família...

Noemí.- I a tu, mamà? Com et va la faena? Estàs contenta?

Candela.- Jo sempre estic contenta, filla. Escric històries infantils. I en les històries infantils sempre se superen totes les dificultats i guanyen sempre els bons.

Noemí.- No sé si és una bona manera de preparar la infància per al món adult. Perquè en el món adult sovint acostuma a passar el contrari.

Candela.- No vull que et poses negativa. Amb el teu germà Jaume ja en tinc prou.

Noemí.- Continua compartint l'estudi amb el seu amic, l'escultor?

Candela.- Sí. I últimament diu que pinta molt.

Noemí.- Tu li has vist algun quadro?

Candela.- *(Reconvenint-la)* Filla, no sigues així! *(Justificant-lo)* Ja saps el caràcter que té... *(Canviant de tema. Baixant la veu)* Saps una cosa? He començat a escriure una novel·la.

Noemí.- Una novel·la?

Candela.- Sí. Però no li ho digues a ton pare... És un secret. En el fons, ell mai no m'ha pres seriosament...

Noemí.- A tu, ni a ningú de nosaltres...

Entra, per la dreta, SANTIAGO, acompanyat per VÍCTOR, que ve amb la cara entristida.

Santiago.- Està vist que, quan no és per una cosa és per una altra, però mai no podem tindre un dinar de família al complet.

Candela.- Què passa?

Víctor.- Rosa. No pot vindre. Ho ha intentat, de veres, però en l'últim moment...

Candela.- Està malalta?

Víctor.- No, ella no. El xiquet, que té una miqueta de calentura.

Santiago.- No serà res. Les malalties dels xiquets són molt escandaloses...

Candela.- No parles així del teu nét... Dugueu-lo al metge. Millor anar sobre segur.

Víctor.- Demà, si continua igual...

Santiago.- El que no sé és per què Rosa no ha deixat el xiquet amb sos pares. Per un parell d'hores no hauria passat res. I hui és una de les poques vegades que podem estar tota la

- família reunida.
- Candela.-** És normal que Rosa estiga preocupada...
- Noemí.-** Bé, no passa res. Estem els que estem...
- Santiago.-** Santiago no ha vingut encara?
- Noemí.-** Saps que a ell no li agrada que li digues Santiago. Diu que amb un Santiago en la família ja n'hi ha prou.
- Candela.-** Jaume és el mateix sant que Santiago, quina importància té?
- Santiago.-** No és pel sant, que no crec que l'importe massa, sinó pel que hi ha al darrere.
- Noemí.-** *(Fent-se la innocent)* I què hi ha al darrere?
- Candela.-** *(A VÍCTOR, desviant)* Has vist quin restaurant tan original ha triat al papà per celebrar el nostre aniversari?
- Víctor.-** Sembla que estiguem en un submarí. Em recorde de la primera novel·la que em vau regalar per Reis...
- Candela.-** Vint-mil llegües de viatge submarí...
- Víctor.-** M'hauria agradat viure en la mateixa època que l'autor...
- Noemí.-** Per què?
- Víctor.-** Perquè era una època en la que encara es creia que el progrés humà era possible i positiu.
- Noemí.-** El progrés humà és sempre positiu.
- Víctor.-** Però ara ja no produeix felicitat.
- Noemí.-** Te n'adones, mamà? Víctor s'ha convertit en un sofista.
- Candela.-** Ha estudiat lletres, filla meua. És advocat.
- Santiago.-** *(Trepitjant terreny segur)* Víctor, hem de parlar tu i jo. Hi ha gent que pot estar interessada en encarregar-te una sèrie de treballs. Clar que primer voldria saber què penses tu de l'actual situació política... Perquè, com pots imaginar-te molt bé, hi ha una relació directa segons quins treballs i la situació política...
- Candela.-** Prohibit completament parlar segons de quines coses en un dinar familiar on celebrem l'aniversari dels vostres

pares. Un dinar en el que teòricament estem tots plens d'alegria i d'amor filial i conjugal.

Santiago.- I el vostre germà sense aparèixer.

Noemí.- Apareixerà.

Candela.- I poques famílies els ho posaran més fàcil als seus fills. En lloc de dos aniversaris, en esta en celebrem només un.

Víctor.- Ja és casualitat, haver nascut el papà i tu el mateix dia, el mateix mes i el mateix any.

Candela.- Però jo un parell d'hores més tard. Soc la més jove.

Santiago.- *(Galant)* Tu sempre seràs la més jove.

SANTIAGO es trau de la butxaca un estoig i li'l dóna a CANDELA, que l'obri, encantada. En trau un anell.

Candela.- Santiago, és preciós!

Se'l posa i el mostra als seus fills.

Santiago.- Completament prohibit dir allò que dius sempre.

Noemí i Víctor.- *(Alhora)* "T'haurà costat moltíssim!".

Candela.- *(Riu)* No, no dic res... Si ell no diu res tampoc.

CANDELA trau de la seua bossa de mà un estoig més gran que el de SANTIAGO i li'l dóna.

Santiago.- Què és açò?

SANTIAGO obri l'estoig i en trau un rellotge de polsera. L'admira, emocionat.

No hauries d'haver-ho fet...

Noemí i Víctor.- *(Alhora)* "T'haurà costat moltíssim!".

NOEMÍ i VÍCTOR riuen.

Candela.- Però t'agrada?

Santiago.- I tant que m'agrada. L'estrenaré ara mateix.

Candela.- No, ara no, espera't, que t'han d'ajustar la cadena.

SANTIAGO deixa l'estoig del rellotge sobre la taula i s'acosta a *CANDELA*, l'abraça. Tots dos es besen. *VÍCTOR* i *NOEMÍ* aplaudeixen.

- Santiago.-** No volia dir-vos-ho encara, però ja que estem... Jo tinc un altre regal.
- Noemí.-** Un altre regal? De qui?
- Santiago.-** Encara que és un regal per a mi, en realitat és un regal per a tota la família.
- Víctor.-** Algú, a qui el papà li ha fet molts favors, ens ha regalat un viatge de volta al món.
- Santiago.-** No. És una cosa molt més valuosa. Almenys, per a mi. I espere que per a vosaltres també.
- Noemí.-** Digues-ho, papà, que ens tens sobre punxes!
- Santiago.-** *(Pagat)* Li han posat el meu nom a un carrer del poble on vaig nàixer.
- Candela.-** A un carrer! Però això és magnífic!
- Santiago.-** I no és un carreró, com passa de vegades. És un carrer en la part nova. Un carrer important.
- Candela.-** És que tu ets una persona important.
- Víctor.-** Enhorabona, papà, felicitats. Encara que hauria estat millor una volta al món.
- Noemí.-** *(A VÍCTOR)* No sigues prosaic.
- Candela.-** I quan descobriran la placa? Per què en estos casos es fa un acte solemne, i acostuma a anar l'alcalde.
- Santiago.-** No ho sé, ja ens ho diran. No comenteu res, encara no és oficial.
- Candela.-** Quan siga l'acte, anirem tots. Tota la família. I Rosa, que faça el favor de deixar el xiquet amb sos pares. Però hem d'anar tots, no hi ha excusa.
- Víctor.-** Com dius tu, papà: tots, com una pinya.
- Santiago.-** Com una pinya, sí. *(A CANDELA)* I hui ja veig jo la pinya. El teu fill, sense vindre. Ja pot ser els aniversari de

sos pares, com la fi del món. La qüestió és arribar tard o no aparèixer. Clar, però com el senyor és artista...

Víctor.- És capaç d'haver-se-li oblidat.

Santiago.- Oblidat? El que jo crec és que passa de nosaltres...

Candela.- No digues això. Ja saps que Jaume és una miqueta especial. Però ens vol a tots. A tu també.

Santiago.- A mi? Doncs no m'ho demostra massa a sovint.

Noemí.- Jimmy és una miqueta trasto. Però vindrà, segur...

Santiago.- Ja no té prou amb Jaume. Ara, Jimmy.

Candela.- És artista.

Se sent algun soroll i veus en el lateral dret.

Víctor.- Crec que l'artista de la família ha arribat.

Candela.- (A VÍCTOR) Fill, vés a veure què passa.

VÍCTOR ix per la dreta.

Santiago.- Sempre igual. Tu veges si estes són hores.

Candela.- Santiago, per favor, no us baralleu. Fes-ho per mi.

Santiago.- Doncs que no vinga provocant.

Noemí.- Papà, si encara no ha dit res.

Santiago.- Però dirà.

Després d'uns segons entra per la dreta JIMMY, caminant amb pas una miqueta insegur. Darrere d'ell, com vigilant-lo, VÍCTOR.

Què passa? Has perdut el metro o què? Havíem quedat fa mig hora.

Jimmy.- Catàstrofe universal. És ben sabut: l'arròs no espera.

Santiago.- I gràcies per felicitar a ta mare i a mi.

Jimmy.- Si no m'has donat temps. Només entrar, ja estàs bonegant-me. (A CANDELA) Felicitats, mamà. (A SANTIAGO, fred) I a tu també, papà. Per molts anys.

Candela.- (Abraçant-lo) Gràcies, fill meu.

- Jimmy.-** *(A NOEMÍ i VÍCTOR)* Bon dia, germanets. Quin gust, estar tots junts una altra vegada. Segur que els pares no han parat de dir que som una família estupenda...
- Santiago.-** *(Picat)* I ho som. Que no?
- Jimmy.-** Segurament, segurament...
- Víctor.-** *(Desviant)* Saps què? Al papà li han dedicat un carrer al poble.
- Santiago.-** *(Punyent)* També et poden dedicar carrers, sense necessitat de què sigues artista.
- Jimmy.-** I sense necessitat de què t'hages mort. Ja és un avanç.
- Candela.-** *(Intentant desviar)* Vinga, anem a dinar, que si no l'arròs s'empastrarà.
- Noemí.-** Ja has acabat aquell quadro? El que volies presentar al concurs.
- Jimmy.-** L'he acabat. I l'he presentat.
- Candela.-** Molt bé, fill.
- Jimmy.-** No me l'han acceptat.
- Candela.-** Com que no te l'han acceptat?
- Jimmy.-** M'han dit que no tenia prou qualitat.
- Candela.-** Que no tenia qualitat? Què en sabran ells!
- Santiago.-** Si no t'hagueres posat com et vas posar, jo hauria insistit. Conec a membres del jurat.
- Jimmy.-** *(Encarant-se amb son pare)* No necessite que ningú m'ajude, entens? Tot el que guanye en la vida, vull guanyar-lo pel meu esforç.
- Santiago.-** De vegades, el talent cal ajudar-lo una miqueta. Per a que destaque. És el que he fet amb els teus germans. Però com tu ets tan especial. *(Als altres, de conya, per JIMMY)* Com és artista...
- Jimmy.-** Crec que ací fa molta calor. Vaig a prendre l'aire...
Se'n va per la dreta, una mica trontollant.
- Candela.-** Però, fill, l'arròs...

Víctor.- Vaig amb ell, mamà.

VÍCTOR va cap a la dreta, per eixir. NOEMÍ el segueix.

Noemí.- Jo també vaig. *(A CANDELA i SANTIAGO)* Tranquils, tornarem de seguida...

Santiago.- *(Després d'una pausa)* En fi...

Candela.- Has de tindre paciència amb ell. Molta paciència. Jaume no ha tret res del teu caràcter. Ni del meu. És molt insegur. Em recorda molt a ma mare. Mai no sabia si el que feia estava ben fet o si li anava a semblar malament a mon pare...

Santiago.- Ton pare era molt autoritari. Mai ningú podia dur-li la contrària.

Candela.- Era militar. Però militar dels d'abans. *(Li fa un carícia)* I tu, no sigues tan mal geni. Tot i acceptant els nostres defectes, que en tenim, són molt els que ens tenen enveja.

Santiago.- *(Li acarona el rostre)* Tu ets la que ens fa millors. Ens uneixes, tens cura de nosaltres... I, sobretot, tens molta paciència.

Candela.- Si et dic una cosa, m'has de prometre que no t'enfadaràs. *(Pausa)* Has de buscar-li una cosa segura a Jaume.

Santiago.- Però...

Va a protestar, però ella li posa el dit sobre els llavis.

Candela.- M'ho has de prometre. Jaume necessita estabilitat. Un treball que l'ajude a posar ordre en la seua vida.

Santiago.- Candela, saps que no funcionarà.

Candela.- Hem d'intentar-ho. Per ell. Però també per tu.

Santiago.- Per mi? Per a que després haja d'averkonyir-me d'haver recomanat a eixe desastre que tenim per fill?

Candela.- Hem de donar-li eixa oportunitat.

Santiago.- *(Després d'una pausa)* M'ho pensaré.

Candela.- *(Besant-lo)* Gràcies.

- Santiago.-** Només he dit que m'ho pensaré.
- Candela.-** Sé que faràs el millor per a tots.
- Santiago.-** *(Entendrint-se. Li fa una carícia)* Embolicadora.
- Candela.-** Saps, en arribar a este restaurant, per un moment m'ha vingut com una imatge...
- Santiago.-** Quina imatge? El submarí del capità Nemo, que diu Víctor?
- Candela.-** No. M'he recordat de quan va nàixer Noemí...
- Santiago.-** Tot i que ja teníem dos xiquets, un dels quals ens ha eixit Déu sap com...
- Candela.-** Has fet una promesa...
- Santiago.-** *(Fa gest de cosir-se els llavis)* El cas és que teníem ja dos xiquets, i tu et vas encabotar que volies una xiqueta. I xiqueta vas tindre. *(Desconcertat)* No sé per què estic dient açò ara...
- Candela.-** He sigut jo. Et deia que, en baixar al restaurant, i veure eixos finestrals, no sé per què m'ha vingut el record de quan va nàixer Noemí. Estava molt primeta...
- Santiago.-** Molt escarransida. Ara no és que haja engrossit massa.
- Candela.-** I la van ficar un temps a la incubadora. Te'n recordes?
- Santiago.-** Clar que me'n recorde... Anàvem i la miràvem a través d'un vidre, però no la podíem tocar.

S'il·lumina tènuement el finestral de l'esquerra i hi veiem, en retroprojecció, a SANTIAGO i CANDELA, molt més joves, acompanyats de dos xiquets, que se suposa que són VÍCTOR i JIMMY. Tots quatre miren a través del vidre. Somriuen, se'ls veu emocionats.

- Candela.-** I un dia, vam portar Víctor i Santiago a que veieren també la seua germana. Estàvem tots amb els caps pegats al vidre. Però jo no mirava la nena. Us mirava a vosaltres. I em sentia feliç: érem una família.

FOSC lent.

– X –

Sobre el FOOSC se sent, en OFF, el diàleg amb el qual acaba l'escena 1.

Jimmy (OFF).- Beneïdes tradicions! El fill gran, Víctor, com l'avi patern; el segon, Santiago, com el pare. I la xiqueta, el caprici de mamà, Noemí. En aquella època estava escrivint un llibre de contes amb personatges femenins de l'Antic Testament.

Noemí (OFF).- Noemí significa “bona, agradable, encantadora, atractiva”.

Jimmy (OFF).- No podia ser d'una altra manera. I, a més, jo legalment continue dient-me Santiago. Com ell.

Noemí (OFF).- Però dius que et diuen Jaume.

Jimmy (OFF).- Jaume és el mateix que Santiago. I Iago, i Diego, i no sé quantes variants més. És un sant multiforme.

Noemí (OFF).- I fas servir el segon cognom, el de la mamà. Jaume Queralt.

Jimmy (OFF).- Únicament per eufonia. Sona millor que Santiago Poveda. Menys solemne. A més, amb un Santiago Poveda en la família ja n'hi ha prou.

Noemí (OFF).- Dos, en serien massa.

Jimmy. (OFF).- Vés-te'n ja, i dorm, abans que es desactive el meu esperit de bon samarità.

Noemí (OFF).- Et faré cas.

Se sent l'alarma d'atur cardíac. NOEMÍ i JIMMY tarden uns segons en reaccionar.

Jimmy (OFF).- Què passa?

Noemí (OFF).- Atur cardíac!
Papà! Papà!

Jimmy (OFF).- Un metge!

Quan s'encenen les llums, estem novament a l'estudi radiofònic. En primer terme, fora del locutori, veiem CANDELA i VÍCTOR. CANDELA, asseguda a una cadira, té mal aspecte, sembla molt cansada. Se sent la veu de CANDELA, però és una veu gravada.

Candela (OFF).- Però ningú va contestar a la seua petició d'ajuda. Caigut a terra, abandonat per tots, Hèctor va comprendre que la seua vida acabava i que ja no podia fer res per evitar-ho. I per un moment va entendre que la mort era el port final on s'acomplia el seu viatge, el destí que l'ompliria de sentit. I va sentir alguna cosa semblant a la felicitat. Però la por, ah, la por, no s'esborrava: contràriament adquiria volum, es feia sòlida. I pocs minuts després, aquella breu, momentània felicitat, havia desaparegut.

Gràcies, amigues i amics per deixar-me acompanyar-vos dia rere dia, i compartir amb vosaltres els llibres que m'apassionen. Hui hem tingut amb nosaltres *Desert sense estrelles*, de Carme Moliner.

Entra la sintonia d'eixida del programa, gravada.

Locució (OFF).- I fins ací, L'ESPILL DE LA CULTURA, un programa que vol arribar a tu. Que et convida a que te'n faces amic o amiga. I presentat, com sempre, per Candela Queralt.

Candela.- He deixat gravats uns quants programes, i crec que he fet bé. Hui, per exemple, no em trobava en condicions.

Víctor.- Com vols trobar-te en condicions, mamà? Les sessions de quimio són molt dures.

Candela.- Però, mentre puga, vull continuar a la ràdio...

Víctor.- El que has de fer és deixar d'anar a vetlar el papà: allí no fas res, l'únic que aconseguixes és posar-te dels nervis i acabar més esgotada encara.

Candela.- Però, he d'anar, no ho comprens? Si el papà es desperta, i no em veu allí, al seu costat... *(Conten el plor)* Jo no m'ho perdonaria mai...

Víctor.- El papà sap el que t'han dit els metges? Sap que t'estan donant quimio?

- Candela.-** No, no! No! I no ha de saber-ho mai!
- Víctor.-** Li ho has amagat? I per què?
- Candela.-** Perquè no volia afegir-li més preocupacions. I si m'estic donant quimio, és per ell, perquè vull estar bé, perquè ell em necessita.
- Víctor.-** Està molt bé això, mare. Però també has de pensar en tu. No havies d'haver demorat tant l'inici del tractament.
- Candela.-** No volia que ton pare estiguera preocupat per mi. Ja saps com és ell, com m'estima... Si ell no em necessitara, a mi tot em faria igual. No continuaria lluitant contra la malaltia, no m'importaria res morir-me.
- Víctor.-** No digues això ni en broma!
- Candela.-** *(Mirant-lo)* Vosaltres, els joves, no sabeu el que és l'amor, l'amor de veritat. Us acontenteu amb succedanis.
- En eixe moment sona el telèfon de VÍCTOR, que porta en la butxaca interior de la jaqueta. El trau, mira qui truca.*
- Víctor.-** És Jimmy, mamà. Devia anar a l'hospital a rellevar a Noemí.
- CANDELA es nega a acceptar que la trucada pot donar-los males notícies.*
- Candela.-** Eixe Jimmy! Segur que s'ha adormit i ha deixat plantada la seua germana. Dis-li que no passa res, ja aniré jo a l'hospital...
- Però el telèfon continua sonant, VÍCTOR no sap què fer.*
- Víctor.-** Potser, mamà, no és això i Jimmy sí que està a l'hospital i ens crida per donar-nos alguna notícia.
- Candela.-** Ja vos vaig dir que les úniques notícies queestic disposada a acceptar són les bones notícies.
- Víctor.-** *(Canviant d'estratègia)* Potser són això, bones notícies. Si no, Jimmy no insistiria tant.
- Candela.-** Tu creus? *(Tocant-se els cabells)* Se'm nota molt que açò

és una perruca? Creus que el pare se n'adonrà? Espere que no siga al primer colp d'ull, i que em done temps per a explicar-me.

El telèfon continua sonant monòton, enfurit.

Víctor.- El papà ho entendrà, tot, mamà. Tot.

Finalment, despenja el telèfon.

Sí? *(Sembla que l'interlocutor està molt excitat, quasi no deixa parlar a VÍCTOR)* Calma. Calma, m'havia oblidat el telèfon al bany...

CANDELA li fa gestos, intenta apuntar-li preguntes.

Mamà, deixa'm parlar! Què passa? *(Una llarga explicació per part de JIMMY. El gest de VÍCTOR va endurint-se per moment)* Sí, d'acord. Ara anirem. La mamà també.

Penja el telèfon. Mira a CANDELA.

Mamà, hem d'anar a l'hospital. Ara.

CANDELA sent com si s'ofegara. FOOSC.

– XI –

Estem al mateix espai que a l'escena 1, l'hospital. Però darrere del finestral de l'esquerra ara no hi ha ningú. Pel mateix costat entren JIMMY i NOEMÍ.

- Noemí.-** Però has parlat amb el metge? Li ho has preguntat?
- Jimmy.-** *(Molt nerviós)* Què volies que li preguntara? A la meua germana i a mi ens ha semblat que el pare ha palmat, però no som experts. No voldríem soterrar-lo si encara està viu, com en les històries de terror de Poe, imagine's quina responsabilitat! I quin ridícul!
- Noemí.-** Ni en un moment com este pots deixar de fer broma? Quan arribe la mare, per favor, que ni se t'acudisca.
- Jimmy.-** I m'imagina que haurem de parlar també de qui es queda amb ella.
- Noemí.-** No farà falta: la mare és encara jove, i pot continuar vivint sola sense problemes.
- Jimmy.-** Pot continuar vivint sola... el temps que li quede de vida, que, com tu i jo sabem, serà poc. Però una cosa és viure sola i una altra, molt diferent, sentir-se sola perquè ningú es preocupe per ella, ni vaja a visitar-la.
- Noemí.-** Això no passarà. Estarem tots tres damunt d'ella. I ens passarem el *parte* tots els dies.
- Jimmy.-** Veig que ja has exclòs de la família a la impresentable de Rosa, i no puc més que aplaudir-te per una decisió tan valenta.
- Noemí.-** Mai no entendré què li va veure Víctor. Si no es peguen ni amb cola! Víctor –te'n recordes?– era un xic alegre, sempre estava de broma i de festes...
- Jimmy.-** I ella, sempre tan estirada, que sembla que li hagen ficat una granera pel cul..
- Noemí.-** *(De sobte, trista)* Pobra mamà! Estava molt feta al pare, no podrà superar-ho. S'havia convençut que es moriria

ella abans i estava ja com resignant-se.

Jimmy.- M'agrada això que has dit: estava molt feta al pare. No has dit “estava molt enamorada” o “l'estimava molt”. Simplement, al llarg de tots estos anys –molts, quants en van ser...?

Noemí.- Ara n'haurien fet trenta-cinc.

Jimmy.- Al llarg d'estos trenta-cinc anys, doncs, la mare ha anat “fent-se” al pare, i el pare a la mare, tots dos han anat llimant aquells angles que feien difícil un bon encaix. I quan al final ho aconsegueixen, van i es moren.

Noemí.- La gent es mor, sí. I com nosaltres som joves, no ho sentim com un efecte tràgic, trasbalsador. Morir-se és una cosa que els passa als altres, a la gent gran. Nosaltres encara tenim molta vida per davant i no cal preocupar-se. Per això no ens emocionem, no llancem crits de dolor, com les ploraneres. Parlant de ploraneres, del poble del papa en vindran unes quantes, i li donaran bon ambient al soterrar.

Jimmy.- Tinc ganes que passe tot açò. Que passe tot açò quant abans...

Noemí.- Conta-li-ho tu a la mare, jo no em trobe amb forces...

Jimmy.- El fet que algú recórrega a mi per a resoldre una situació aparentment complicada m'ompli d'orgull. Has de reconèixer que no és habitual. Tinc fama de no saber moure'm pels jardins de la delicadesa cortesana, sense produir catàstrofes...

NOEMÍ mira cap el lateral dret.

Noemí.- *(Baixant la veu)* No continues per eixe camí. Mamà i Víctor ja arriben.

En efecte, per la dreta entren CANDELA i VÍCTOR, ella molt accelerada, quasi histèrica, i ell intentant tranquil·litzar-la i que no es descontrola. Per davall del diàleg parlat, n'hi ha un altre fet dels gestos silenciosos, que intercanvien entre ells els tres germans.

- Candela.-** On està, fills? On està? Vull veure'l!
- Noemí.-** *(Abraçant-la)* Calma't, mamà. Està amb els metges... Ara ens diran alguna cosa...
- Candela.-** Però està viu, no? Està viu? El vostre pare està viu?
- Jimmy.-** *(Mirant els seus germans i esforçant-se per mentir, cosa que fa prou malament)* Està en reanimació... I és un procés que pot resultar... llarg...
- Candela.-** *(A VÍCTOR)* Víctor, busca el metge! Dis-li que vinga! Vull parlar amb el metge!

Els tres germans es miren, preocupats. No saben com dir-li-ho.

- Víctor.-** *(A NOEMÍ i JIMMY)* Qui està de guàrdia? Heu parlat amb ell?

Jimmy i Noemí.- *(Contradient-se)* No... Sí...

- Noemí.-** El metge està ara amb el papà. No podem destorbar-lo...
- Candela.-** *(Histèrica)* Si no pot el metge, una infermera! Qui siga! Però que vinga algú i em diga que el pare està bé! Que se n'eixirà d'esta! Que vinga algú, o entraré jo mateixa a buscar el pare!
- Víctor.-** Mamà, no pots, has de calmar-te, no podem fer res, hem d'esperar...

- Noemí.-** No t'excites, en el teu estat no és bo...

CANDELA comença a respirar amb dificultat, li costa coordinar els moviments.

Mamà, mamà, què et passa?

- Candela.-** Porteu-me amb ell! Porteu-me amb ell!
- Noemí.-** *(A VÍCTOR)* No et quedes ací parat! Busca algú!

CANDELA comença a tindre convulsions. NOEMÍ intenta subjectar-la, amb dificultats. VÍCTOR queda paralitzat uns segons, com si no sabera què fer. Després sacseja pel braç JIMMY, que està com a somnàmbul. A conseqüència de les convulsions, la perruca de CANDELA ix volant pels aires, i la calvicie de la dona

es fa evident.

Víctor.- *(A JIMMY) Ajuda Noemí!*

VÍCTOR ix corrent per l'esquerra.

Noemí.- *(Abraçant-la, fort) Calma, mamà, calma. De seguida passarà. Respira, respira amb mi, molt bé.*

JIMMY continua immòbil. No pot deixar de mirar la perruca, caiguda en terra. Llavors, amb un moviment espontani, l'agafa i li l'estén a sa mare.

Jimmy.- Mamà... La perruca...

El gest resulta grotesc, i alhora terriblement patètic. Un raig de llum cau sobre la perruca, il·luminant-la de manera irreal. Els personatges queden immòbils. Es fa FOSC lentament.

– XII –

Uns segons de pausa. Comença a sonar el primer moviment del Stabat Mater de Pergolesi. S'il·lumina suaument el centre de l'escena. Ens trobem al tanatori. Asseguda a un sofà, el cos mig vençut cap a un costat, veiem CANDELA, cobert el cap novament amb la seua perruca. No sabem si es troba molt concentrada o dorm. Davant d'ella, el finestral del fòrum es troba obert, i al seu darrere podem veure SANTIAGO, al seu taüt. Llarga pausa. Continua sonant la música. Al cap d'un temps, pel lateral esquerre apareix NOEMÍ. Mira cap on és sa mare. Li parla baixet. S'acosta a ella.

Noemí.- Mamà... *(Però CANDELA no contesta. S'apropa més a ella. No sap què fer)* Mamà...

Finalment torna a anar-se'n per l'esquerra. Pausa. Entra novament NOEMÍ, ara amb JIMMY.

Jimmy.- És natural que s'haja adormit. Són tantes emocions. I amb la medicació...

Noemí.- Pobra mamà.

Jimmy.- Llavors, què fem? Quan vinga la família...

Noemí.- Evitar-li'ls. La mamà no està ara en condicions.

Jimmy.- Això és molt fàcil de dir. A veure qui les pot parar. Estic pensant en les tietes.

Noemí.- Víctor. Víctor és el major, i té molta mà per a eixes coses.

Jimmy.- *(No massa convençut, però alleujat)* Si tu ho dius...

Entra VÍCTOR, per la dreta.

Víctor.- Ja està tot solucionat, amb la funerària.

Noemí.- Parlàvem Jimmy i jo que seria millor que, quan començara a arribar la família...

Jimmy.- Mamà no està en condicions, està molt afectada.

Noemí.- I encara que tots tres estarem junts...

Jimmy.- Farem pinya, que deia el pare...

VÍCTOR i NOEMÍ el miren: no ha sigut un comentari massa encertat.

Noemí.- Això...

Víctor.- Què?

Noemí.- Que tu ets el major dels tres i hauries de dur la veu cantant.

De sobte, JIMMY trenca a riure, baixet, però li resulta difícil controlar-se.

Què et fa riure?

Jimmy.- Els contes de mamà... Nosaltres tres... A quasi tots els contes de mamà hi havia sempre tres animallets: tres cabretes, tres porquets, tres tortuguetes. I la més intel·ligent era sempre la més xicoteta dels tres, mai els altres dos grans. *(Contenint el riure)* En qui estaria pensant?

Víctor.- Jimmy, pareixes subnormal, no estem per a bromes!

Noemí.- *(Sobtadament agressiva)* Eh, què et passa amb ell? Tots estem fotuts, així que no ens carregues a nosaltres les teues males hòsties!

Víctor.- *(Rebotant-se)* A vosaltres us sembla que eixa és manera de parlar? Heu oblidat ja el lloc on som? Per l'amor de Déu, penseu en la mare, comporteu-vos, encara que només siga per ella.

Noemí.- Me'n vaig a prendre l'aire! N'estic farta!

NOEMÍ ix per l'esquerra, d'una revolada. VÍCTOR la veu marxar, sorprès.

Víctor.- Però es pot saber què li passa?

Jimmy.- Està molt afectada, supose. *(Pausa)* Com tots.

Víctor.- No suporte les dones quan es posen així. No les suporte.

Jimmy.- Així, com?

- Víctor.-** Com va a ser? Histèriques.
- Jimmy.-** Ah. Ja ho entenc.
- Víctor.-** Tu, que vas a entendre. A veure, ¿tu saps què li passa a Noemí amb mi? Fa ja temps que la note molt rara. Com si de sobte m'haguera agafat, no sé, mania.
- Jimmy.-** No sé. Deu de ser allò que tu dius, que les dones són histèriques. I estic convençut que tu, per la teua masculinitat innata, has tingut més ocasions que jo, pobre de mi, de comprovar-ho.
- Víctor.-** Jimmy, m'esgotes. Sempre buscant traure-li punta a tot. I no tens gràcia. Ets com un mal pallasso de la tele. No tens *gens* de gràcia.
- Jimmy.-** M'hauria agradat ser pallasso, sí. Però dels que no parlen. Sobretot per poder anar pel món amb la meua cara, la de veritat, amagada darrere. (*Mirant lentament al seu voltant*) No et sembla tot açò, el lloc on som, un immens aquari? Note que em comença a faltar l'aire...
- Víctor.-** Escolta'm, Jimmy, tracta de concentrar-te. Més aviat o més tard haurem de parlar del que fem amb la mare. Està malalta, molt malalta...
- Jimmy.-** Sembla que no li queda molt de temps, no?
- Víctor.-** Això del temps és sempre relatiu. Potser més del que ens imaginem. I la mare no podrà continuar vivint sola.
- Jimmy.-** I?
- Víctor.-** És obvi. La meua situació amb Rosa és molt complicada, i no hi puc afegir més motius de conflicte. I viure amb la mare ho seria. I tu...
- Jimmy.-** (*A la defensiva*) Jo, què?
- Víctor.-** No voldràs dur-te la mare a compartir piset amb el teu nóvio? Tot i que, la més tolerant dels tres, crec que seria la mare.
- Jimmy.-** Aleshores?
- Víctor.-** Hem de fer que la mare se'n vaja amb Noemí. Viu sola, i son dones. S'entendran molt millor. (*Pausa*) Serà *molt*

millor per a tots.

Sobtadament CANDELA es remou, mussita alguna frase incoherent. JIMMY s'apropa a ella, comprova que encara dorm.

Jimmy.- Deixem-la que descanse.

Tots dos ixen, apressadament i silenciosa, per l'esquerra. Pausa. Torna a sonar la música, molt suau. CANDELA es desperta, de sobte, una mica desorientada.

Candela.- Eh...? On...?

Mira al seu voltant, com si li costara reconèixer el lloc. Finalment s'adona que és al tanatori. S'alça, va cap al vidre. Observa el taüt amb el cadàver de SANTIAGO.

Ah, Santiago... Quina angoixa m'ha entrat... De sobte no sabia on era... *(Mirant al seu voltant)* Ara estic a soles. Es veu que els xics han volgut deixar-me descansar una miqueta. I la veritat és que no estic molt cansada. Les dones, ja ho saps, ens cansen menys que vosaltres els homes, que, molt presumir de forts, però en el fons sou uns ploramiques. No, no ho dic per tu, generalitzava. I la veritat es que no es deu mai generalitzar, m'ho deia la meua professora de literatura creativa. Per cert, m'han contat a l'editorial que estan preparant una antologia dels meus contes. M'agradaria fer una bona presentació, tota rodejada de xiquets i xiquetes, encara que crec que ja no em donarà temps. Por? No, ja no. Abans sí que en tenia, quan vaig visitar per primera vegada la ginecòloga nova, vaig canviar la de tota la vida perquè Noemí no s'assabentara del que em passava. Si ella, que és dona, no se'n va adonar de res, tu encara menys te n'anaves a adonar, que ets home, i que totes eixes coses dels metges sempre t'han fet una miqueta de fàstic. No, no, t'ho promet, no pense començar a renyir-te per no haver anat al metge, per no haver-te cuidat ni haver portat una vida més ordenada. Perquè jo sí que ho feia i ja veus per al que m'ha servit... O siga, que estem empatats. I no està malament, haver comprés que el dolor que ara sent per la

teua absència no serà un dolor massa llarg ni massa difícil de suportar. Perquè t'he perdut, però també jo m'estic perdent a mi mateixa, i l'important és que més aviat que més tard ens trobarem. Com? On? No ho sé. Quan? Tampoc. Potser al fons del mar, al submarí del capità Nemo...

En eixe moment s'il·luminen lentament els dos finestrals laterals i sobre ells comencen a retro-projectar-se imatges subaquàtiques, de suaus tonalitats blavenques.

Però estic segura que serà aviat. Saps? Se m'havia acudit un conte molt bonic, en el que els protagonistes eren... (Riu) T'enganyes... Tres no. Només n'eren dos. Dos cavallets de mar. Una parella de cavallets de mar. I eixos cavallets de mar érem tu i jo. I no sé si saps que entre els cavallets de mar és el mascle qui du al seu ventre els ous dels que seran després els seus fills, no la femella. No, no és cap retret, ben al contrari, és una manera de dir-te que em sent part de tu, i et sent a tu part de mi i no m'importa qui haja assegurat en cada moment la continuïtat de la família. Perquè sent que hem compartit les nostres vides, que mai no ens hem passat comptes, i que cadascun de nosaltres hem tractat de fer sempre les coses de la millor manera que sabíem. No et dic que t'he estimat molt, Santiago, perquè això seria parlar en passat i jo et continue estimant igual, en present, més encara. Només tinc tristesa pels nostres fills, tristesa i por, què serà d'ells a partir d'ara, quan nosaltres ja no estem per a cuidar-los. Què serà d'ells...

Durant les últimes frases de CANDELA, ha aparegut pel lateral dret SANTIAGO. Avança lentament cap a la dona. Se'n situa darrere i l'agafa suaument pels braços, i fa que el cos d'ella es recolze sobre el d'ell. CANDELA no mostra cap sorpresa i es deixa anar. Simultàniament, les retro-projeccions aquàtiques van sent substituïdes a poc a poc per imatges de cúmuls d'estrelles i galàxies que semblen allunyar-se lentament de nosaltres. Però al finestral central, el taüt ha desaparegut i l'espai interior es mostra fosc i inquietantment buit.

Santiago.- Sabran sobreviure, amor. Sabran sobreviure.

Candela.- Tu creus?

Santiago.- Hem fet tot el que hem pogut. Els hem ajudat a créixer.

Candela.- Però no els hem ensenyat a ser feliços.

Santiago.- No som persones excepcionals. Ni tu ni jo. Som persones xicotetes. Menys xicotetes potser que molts dels que ens envolten. Però no hem vingut a este món per a canviar-lo. Crec que ni se'ns hauria acudit. A tu se't va acudir alguna vegada?

Candela.- Potser quan era jove. Una nit d'aquelles que no pots dormir.

Santiago.- Però ja no.

Candela.- No.

Durant tot el diàleg les estrelles i les galàxies dels dos finestrals laterals han anat esvanint-se, i ara tots tres finestrals presenten una foscor de nit tancada.

Santiago.- Hem d'anar ja...

Candela.- Cap a on?

Santiago.- Veus aquella estrella?

Un puntet diminut de llum s'ha encès al finestral del centre.

Candela.- Sí.

Santiago.- El camí és llarg.

Candela.- Però anirem junts. No em deixaràs...

Santiago.- No podria.

Candela.- La llum...

El puntet de llum ha començat a fer pampallugues.
S'apaga...

Santiago.- Sí.

Al finestral del centre, el punt de llum ha estat substituït per la imatge de VÍCTOR, JIMMY i NOEMÍ, que miren cap a l'interior

de la sala, com abans ho van fer CANDELA, SANTIAGO, JIMMY i VÍCTOR quan van anar a visitar Noemí acabada de nàixer.

Els fills semblen molt tristos. Pel contrari, CANDELA i SANTIAGO, que continuen abraçats, somriuen.

Es fa molt lentament el FOSC.

La Canyada i València,
abril i maig de 2019